

Да ўвагі!

Хто хоча
набыць газету
ў офісе рэдакцыі —
чакаем!

НЕЗАВИСИМАЯ ЭКСПЕРТИЗА

Борис ЖЕЛИБА, профессор,
доктор экономических наук

Нужен или не нужен нам «зеленый»?

Власти Беларуси во главе с Нацбанком вот уже несколько лет безудержно борются с долларизацией экономики. Действительно, есть проблемы, связанные с излишней валютизацией денежной массы, обращающейся в стране. Многим будет в диковинку, что у нас валюты в обращении больше, чем родных рублей. Так, по данным Нацбанка, валютная составляющая широкой денежной массы на 1 января 2019 г. составила 60,9% против 64,7% годом ранее. Банковские вклады юридических лиц в рублях за 2018 год увеличились на 7,3%, физических — на 22,4%. Тогда как в валюте депозиты юрлиц снизились на 8,1%, а физлиц — на 3,4%.

Следовательно, есть и результаты политики дедолларизации главного регулятора. Нацбанк последовательно снижал депозитные ставки по валютным депозитам в банках. Если принять долларовую инфляцию в пределах 2% годовых, то получается, что львиная доля валютных вкладов имеет отрицательные реальные начисляемые проценты, то есть процентные ставки ниже уровня инфляции. За 2018 год отдельные банковские ставки по валютным депозитам несколько подросли, но они остаются в реальном значении отрицательными. Например, в декабре прошлого года средняя ставка по безотзывным вкладам физлиц подросла и составила 1,7%, по отзывным вкладам она снижалась: с 0,8% до 0,64%.

И тем не менее на долю валютных депозитов клиентов приходится 65% всех банковских вкладов, в том числе доля валютных вкладов населения — 70%, или 7133 млн долларов. Хотя этот удельный вес и снижается понемногу в пользу рублей, упорные вкладчики продолжают не доверять национальной денежной единице. Все-таки за минувший год белорусский рубль ослабел к доллару почти на 10%. Еще свежи в памяти его девальвационные провалы в августе-сентябре. И вместо привычных 2 рублей за доллар, державшихся довольно продолжительное время, мы сегодня имеем 2,15 за «зеленый».

В принципе, политику дедолларизации специалисты поддерживают. В том числе МВФ. Высокая долларизация делает белорусскую экономику весьма уязвимой к внешним шокам. В случае резкого снижения валютного курса белорусского рубля все обязательства предприятий и государства, номинированные в валюте, тяжелеют в валюте национальной. Усиливаются кредитные риски, ведь около половины кредитов юрлицам выдано в валюте, и далеко не все из них эту валюту зарабатывают. К тому же растет валютный внешний и внутренний долг государства. На 1 января 2019 г. внешний госдолг составил 16,9 млрд долларов — наибольшую величину за суверенную историю Беларуси. Свыше 83% внутреннего долга также выражены в валюте. В отличие от правительства международные кредиторы включают в госдолг и правительственные гарантии по кредитам. Всего госгарантии к началу года составили 6,6 млрд рублей, или 5,5% к ВВП. Госгарантии внешнему миру достигли 1,7 млрд долларов. А суммарный госдолг с учетом правительственных гарантий достиг 53 млрд белорусских рублей, или 42,8% к ВВП. Чтобы легче было обслуживать столь внушительный и растущий совокупный валютный долг, Нацбанку и правительству в идеале было бы целесообразнее сосредоточить как можно большую часть валюты в золотовалютных резервах государства, а не в банковских депозитах, где валюты на сегодня все-таки существенно больше.

Положение усугубляет и то обстоятельство, что большинство кредитополучателей, в том числе валютных, сконцентрированы в секторе и многие находятся в плачевном финансовом положении. Правительство решает эту проблему в чисто советском стиле — списывает с госпредприятий огромные долги. Аналитики подсчитали, что только за декабрь 2018 года величина просроченных и пролонгированных кредитов, выданных банками предприятиям, волшебным образом сократилась с 1606 млн до 486 млн рублей, более чем на миллиард. Снижение долгов произошло и за счет падения так называемых мусорных (безнадежных) кредитов в инвентаризации. Их объем по отчетности снизился с 609,9 млн до 142,9 млн долларов. За счет чего и кого списываются долги госпредприятий? Частично за счет банков, а в конечном итоге — за счет бюджета, то есть за счет всех нас — налогоплательщиков. Поскольку бюджет рублевый, то идет конвертация рублей в валюту из резервов государства.

Бизнес-сообщество считает, что в своем рвении освободить экономику от валюты Нацбанк временами перегибает палку. Бизнес не согласен, например, с запретом главного регулятора на выпуск корпоративных облигаций в инвентаризации с марта месяца. Выпуск инвалютных облигаций монополизирован Нацбанком и Минфином, что не согласуется с рыночными стандартами. Бизнес подчеркивает, что размещать рублевые облигации весьма сложно. И юрлица, и население предпочитают валютные. Ожидаются и другие административные меры по борьбе с валютизацией экономики. К примеру, запрет на привязки к валютным эквивалентам рублевых сумм в договорах между субъектами хозяйствования, в том числе долгосрочных. Бизнес-сообщество в целом разделяет цели дедолларизации, но без излишнего административного рвения. Наша национальная денежная единица еще далеко не столь надежна и по-прежнему остается уязвимой перед внешними факторами.

Народная Воля

ПРАЕКТ

За прапаганду нацызму — да крымінальнай адказнасці!

Сёння ў Палаце прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь адбудзецца пасяджэнне рабочай групы па дапрацоўцы законапраекта, звязанага з прыцягненнем да крымінальнай адказнасці за прапаганду нацызму.

У першым чытанні праект такога закона дэпутаты абмяркоўвалі яшчэ ў снежні мінулага года. Але ўзнікла

неабходнасць у больш глыбокай дапрацоўцы дакумента. Таму на сённяшняе пасяджэнне запрошаны прадстаўнікі Міністэрства ўнутраных спраў, Бельскага ўніверсітэта, Акадэміі навук, Партыі БНФ, Кампартыі Беларусі, Беларускага Хельсінскага камітэта, грамадскай кампаніі «Гавары праўду!».

Паводле некаторых звестак, у законе будзе прапісана такая ж крымінальная

адказнасць за наўмысную публічную рэабілітацыю нацызму, як і за распальванне расавай ці іншай сацыяльнай варожасці. Вядома ж, плануецца забарона на публічнае дэманстранне, выраб, распаўсюджванне і захоўванне нацысцкай сімволікі і атрыбутыкі, а таксама сімволікі і атрыбутыкі экстрэмісцкіх і тэрарыстычных арганізацый.

Кацярына ВОЛЬСКАЯ.

КРУПНЫЙ РАЗМЕР

Почему директора заводов не боятся тюрьмы?

На днях сотрудники управления по борьбе с экономическими преступлениями ГУВД Мингорисполкома с поличным при получении взятки задержали генерального директора ОАО «Приборостроительный завод «Оптон» Николая Янкевича.

«Размер незаконного денежного вознаграждения составил 23.100 долларов США, — сообщил сайт МВД. — По оперативной информации, это лишь пятая часть суммы, которую требовал руководитель исключительно в иностранной валюте. Задержанный получил деньги от представителя коммерческой организации за благоприятное решение вопроса по выдаче документов на приобретение недвижимости завода. Также были даны указания подчиненным работникам завода о совершении действий в интересах коммерсанта, связанных с последующим освобождением от уплаты НДС в размере 380 тысяч белорусских рублей по указанной сделке».

В ОАО «Приборостроительный завод Оптон»

кандидат технических наук Николай Янкевич работал с 2009 года. Он руководил филиалом «Оптон-Цикло», а в 2016 году был назначен генеральным директором.

Вчера появилась новость, что возбуждено уголовное дело и в отношении начальника службы безопасности и охраны завода «Оптон». Подозревают, что он был пособником в получении взятки директором предприятия.

Чуть меньше недели назад задержали гендиректора ОАО «Минский завод шестерен» Сергея Пацкевича. Тоже за взятку. По официальной информации, «незаконное вознаграждение полагалось за благоприятное решение вопросов по исполнению заводом своих договорных обязательств, связанных

После такого обыска Николаю Янкевичу явно придется попрощаться с креслом гендиректора.

с расчетами за поставляемое технологическое оборудование». Судя по кадрам оперативной съемки, которые вывешены на сайте МВД, Пацкевич брал взятку под строгим взором известного борца с коррупцией Александра Лукашенко — его портрет висел за спиной директорского кресла. Впрочем, такой же портрет висел и в кабинете Янкевича.

В конце января по подозрению в коррупции задержали гендиректора холдинга «БелОМО» Вячеслава Бурского. «Больше 70 лет мужику. Жизнь закончит в тюрьме. Хорошая перспектива», — прокомментировал дело Бурского

А.Лукашенко, назначая нового гендиректора «БелОМО».

В конце минувшего года попался заместитель гендиректора ОАО «Беларускалий» Иван Жданович. Опять за взятку и опять с поличным.

Директорам белорусских заводов не хватает зарплаты? Почему они потеряли чувство самосохранения и не боятся тюрьмы?

Экс-глава концерна «Амкор» Василий Шлындиков лично знает некоторых задержанных.

«Я не знаком с директором «Оптона», но директора БелОМО Вячеслава Бурского хорошо помню, — говорит Шлындиков. — Нормальный человек. Кстати, заметьте, что из так называемых советских директоров никого не удалось посадить. Хотя попытки были. Вспоминается уголовное дело экс-директора МТЗ Михаила Леонова, который отсидел от звонка до звонка неизвестно за что, потому что дело было весьма спорным, на мой взгляд».

Почему нынешние директора берут взятки? У них есть хорошие примеры прикрытников, которые крутятся в верхах власти, успевают в бизнесе, кичатся своим благосостоянием, строят торговые центры и особняки. Ну а если одним можно, то почему другим нельзя? Беда в том, что сегодня размыты нравственные ориентиры в обществе...»

Марина КОКТЫШ.

РЕГИСТРАТУРА

Заболеемость гриппом в Беларуси высокая, но не запредельная

Такой вывод можно сделать, ознакомившись с данными Министерства здравоохранения. Речь идет о сезонной заболеваемости средней интенсивности — на 100 тысяч человек приходится примерно 1500, которым требуется лечение. В 2016 году эпидемиологическая ситуация была хуже.

Алина КОЗЫРЕВА,

ТРАГЕДИЯ

«Я ўсяго дасягнула...»

У мінскім мікрараёне «Шабаны» з акна восьмага паверха выкінулася пяцікласніца.

«Пішуць, што яна нібыта пакінула на кам'ютары запіску кінталі: «Я ўсяго дасягнула ў гэтым жыцці». Паводле чутак, у здарэнні абвінавачваюць сацыяльныя сеткі, групы «Сіні кіт» і гэтак далей», — напісаў блогер NEXTA.

У гімназіі, дзе навучалася школьніца, інфармацыю пра трагедыю пацвердзілі.

Смуткуем!

Мы не верылі ў тое, што гэта можа адбыцца... Але рэчаіснасць няўмоўная.

У «Народнай Волі» вялікая гора: 12 лютага перастала біцца сэрца шматгадовага шчырага сябра і аўтара газеты Святланы Ульянаўны Кліменценка.

Заслужаны дзеяч культуры Беларусі. Найстарэйшы журналіст, шчыра адданы Беларусі. Надзвычайна чуплівы, спадаблівы, душэўны, самаахвярны чалавек.

У нашых сэрцах з'явілася рана, якая ніколі не загоіцца.

Пайшла Святлана. На Беларусі стала цяжэй.

Супрацоўнікі
рэдакцыі газеты
«Народная Воля».

ІНІЦЫАТЫВА

Леанід СУДАЛЕНКА: «Гэта будзе рэзанансная справа»

У Беларусі ў суд пададзена першая скарга ад «дармаеда».

Гамялячanka Марыя Тарасенка не так даўно атрымала паведамленне з ЖЭУ, што яна занесена ў базу людзей, якія «не заняты ў эканоміцы».

Пасля гэтага жанчына вырашыла прынцыпова даказаць, што Дэкрэт №3 парушае канстытуцыйныя правы. Патлумачыла сваю пазіцыю ў звароце ў Гомельскі гарвыканкам і папрасіла выключыць яе з базы, але адтуль прыйшоў адказ, што, маўляў, у іх кампетэнцыя не ўваходзіць ацэнка законнасці нарматывна-прававых актаў. Чыноўнікі паралілі Марыю Тарасенка такім пытаннем вырашаць праз суд.

«На гэтым тыдні мы і

падалі ў суд Чыгуначнага раёна Гомеля скаргу на раізнне і дзеянні службовай асобы дзяржаўнага органа, — распавеў «Народнай Волі» юрыст прафсаюза РЭП Леанід СУДАЛЕНКА, які аказвае жанчыне прававую дапамогу. — Раней Марыя працавала, але ў апошнія гады з'яўляецца хатняй гаспадыняй, і такая роля яе задавальняе. Жывуць яны ўдзвух з мужам, той фінансаво забяспечвае сям'ю. Жанчына заняла прынцыповую пазіцыю і нават не збіраецца заплаціць базавую велічыню, каб зарэгістравацца рамесніцай. У такім выпадку яна не лічылася б «дармаедам».

Але чаму яе прымушаю-

ць да працы? Што значыць «не занятая ў эканоміцы»? А прадукты і іншыя тавары ў магазіне яна не купляе? За мабільны тэлефон не плаціць? Купляе і аплачвае ўскосныя падаткі, а значыць у эканоміцы ўсё-такі занятая. І гэта мы збіраемся даказаць».

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ПАЗІЦЫЯ

Ліст Качанавай, Румасу і Сіваку

Ліст, які падпісалі акадэмікі **Радзін Гарэцкі**, мастак **Мікола Купава**, філосаф **Леанід Акаловіч** і шэраг іншых сябраў Нацыянальнага грамадскага арганізацыйнага камітэта па святкаванні 100-й гадавіны абвешчання ваючы некаторыя крокі ўлад у слухным накірунку захавання дзяржаўнасці і незалежнасці нашай супольнай Айчыны, атурцы калектывнага ліста у той жа час заўважаюць, што «разам з тым на нацыянальным узроўні ўдзел дзяр- ся Першы Усебеларускі з'езд» і ў іншых знакавых для гісторыі беларускай дзяржаўнасці мясяцнах Беларусі, не адбылося ўгаравання памяці пра БНР і яе дзеячэў прэз наданне адпаведных імён вуліцам Мінска і іншых гарадоў».

A black and white photograph capturing a large-scale public demonstration or celebration in an urban setting. A dense crowd of people, including men, women, and children, is seen walking along a wide, paved city street. Many individuals are carrying large bouquets of flowers, and a Russian flag is prominently held by a man in the foreground. The crowd extends far into the background, where tall, multi-story apartment buildings line the street. The sky is overcast, and the overall atmosphere suggests a significant public event. In the bottom right corner, the text 'svaboda.org (RFE/RL)' is visible.

лах бардак, полный бардак. Никогда такого не было». Он добавил, что школа – святое место, «как в церковь надо идти в школу».

Незалежності Беларуской Народнай Рэспублікі, накіраваны кіраўніку Адміністрацыі Прэзідэнта РБ **Наталлі Качанавай**, старшыні Савета міністраў **Сяргею Румасу** і старшыні Мінскага гарвыканкама **Анатолію Сіваку**. У першай яго частцы падсумоўваюцца вынікі супольнай працы грамадскасці і дзяржавы па адзначэнні 100-годдзя БНР. Падкрэсліваецца, што славы юбілей меў усенародны рэзананс.

«Заслужує високі адзінкі ўдзел асобных дзяржаўных арганізацый (музэў, бібліятэк і інш.) у адзначэнні святочнай даты альбо ў стварэнні спрыяльных умоў для яе адзначэння грамадскімі ініцыятывамі: Інстытут гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук, Нацыянальны гістарычны музэй, іншыя музейныя ўстановы і ўстановы культуры не пакінулі ўважліва слухаючы, што ёсць выдатным крокам наперад у параўнанні з ранейшым цяперашнім незалежнай Беларусі з пачаткам сто гадоў таму Адраджэння беларускай нацыянальнай дзяржаўнасці. На жаль, фармат і памер асвячэння слаўна любімо ў дзяржаўных сродках масавай інфармацыі быў неадпаведным маштабу падзеі. Такое стаўленне стварае парозу ўстойлівасці цяперашняй беларускай дзяржавы, іграе на руку тым, хто ставіць пад сумнеў права беларусаў жыць ва ўласным доме і самім вызначаць свой лёс».

ний палітыкай ігнаравання і замоўчвання слаўнай даты. Мінімум гарыканкамма прынята рашэнне назваць адну з вуліц сталіцы імем міністра сельскай гаспадаркі БНР Аркадзя Смоліча, расстралянага бальшавікамі ў 1938 годзе. Сталіцкія ўлады аказвалі садаенне ў арганізацыі Свята Незалежнасці 25 сакавіка 2018 года для Вялікага тэатра оперы і балета ў Мінску. Вялікае палітычнае значэнне мелі заявы і выказванні асобных дзяржаўных службоўцаў пра роллю БНР у гісторыі беларускай дзяржаўнасці, — адзначаецца ў лісце высокім асобам.

Вітаючы і станоўча ацэньваючы

Далей у пісьме гаворыцца пра «няздзейсненыя крокі, якія былі б асабліва дарэчыны ў год стогодовага юбілею абвяшчэння беларускай дзяржаўнасці ў форме БНР: насуперек паліпрадэкламацыйным, не ўсталяваным ўхваленая мастацкай радай Мінгарыканкамма памятная шыльда на будынку, дзе адбылося прыняццё III Устаўной Граматы БНР аб незалежнасці, не дадзены дазвол на ініцыяванне грамадскасцю ўсталяванне мемарыяльнай дошкі на будынку Беларускага Акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы, памятных камянёў каля Купалаўскага тэатра (дзе ў снежні 1917 года адбыўся

цэнтры Мінска дасюль носьбіт імя бальшавікаў тэрарыста і фальсіфікатара Валадарскага?!»

Аргументы заклікае дзяржаўныя органы да таго, каб «напрыкладні адзначэння 101-й гадавіны прыняцця III Устаўной Граматы БНР і абвяшчэння яе незалежнай дзяржавы імя выканалі раней заплаваныя крокі па ўшанаванні памяці пра Беларусь Народную Рэспубліку і яе дзеячаў, у тым ліку ў помніках, памятных шыльдах і ва ўрабнімі Мінска дзе інных гарадоў». Ставіцца і шэраг іншых пытанняў.

Цікава, які адказ атрымаюць паважаныя аўтары ліста ад высокапастаўленых чыноўнікаў.

Святлана ХУРС.

Святлана ХУРС.

За сколько продали самую дорогую и самую дешевую квартиры в Минске в прошлом году

Самой дорогой сделкой на вторичном рынке жилья в столице в 2018 году стала продажа пятикомнатной квартиры за 1,3 миллиона долларов, а самой дешевой - двухкомнатной за 18,6 тысячи долларов.

По словам специалистов Национального кадастрового агентства, пятикомнатные апартаменты на улице Матическом квартале, – поясняется в агентстве. – В доме кирпичной кладки 45-сантиметровые стены. является не самой минимальной. – В 2018-м, например, зарегистрирована пролажа квар

Гумянцева, 5 умудрились продать дважды. Новый владелец приобрел квартиру в августе 2018-го за 1,3 миллиона долларов, а спустя месяц перепродал, но уже на 10 тысяч долларов дороже.

– Жилая площадь этой квартиры чуть более 250 квадратных метров. Вполне

Специалисты отмечают, что сумма, которая фигурирует в данной сделке, по факту и почти столько же, сколько в 2016-м (около 13,6 тысячи).
(«Минск-Новости».)

Справа Чычыкава живе, змяняюцца толькі выканаўцы

Супрацоўнікі гродзенскай міліцыі ўстанавілі факт крадзяжу грошай кіраўніком аднаго з прадпрыемстваў: ён аформіў на працу двух мужчын, якія ўжо памерлі, і атрымліваў за іх заробкі.

Абедзве «мёртвай душы» значыліся швачкамі-надомніцамі. За аднаго з мужчын кіраўнік прадпрыемства атрымліваў заробатную плату на

Дирькатор прадпрыемства, які прысвойваў грошы «мёртвых душ», сам памёр, і Следчы камітэт вынес пастанову аб адмове ва ўзбуджэнні крымінальнай справы.

Аляксей МІХАЎ

«Жыццё педагога абясцэнілі...»

Тры гады таму дзевяцікласнік сталічнай гімназіі таксама напаў з нажом на настаўніцу рускай мовы і літаратуры, на шчасце, яна выжыла.

і провідниць нейкія паралелі
паміж двума випадками».

А вось калега Валяціны
Уладзіміраўны на ўмовах
ананімнасці выказала сваё
меркаванне, чаму ў Беларусі
паўтарылася школьная траге-
дыя:

Маладога чалавека прызналі адекватным. Да інцыдэнту ён не стаяў на ўліку, сям'я яго лічылася добрай і інтэлігентнай.

Суд асудзіў 16-гадовага **Даната Скакуна** на 8 гадоў выхаваўчай калоніі, а настаўніца праз нейкі час звольнілася з гімназіі.

«Пра трагедію у Стоубах, безумоуна, чула, – паведаліла «Народнай Волі» **Валіяніна Губарэвіч**. – Але я толькі зараз, што называецца, пачынаю вяртацца да жыцця, таму пра гісторыю з нападам на мяне не хачу нават успамінаць. Як не хачу

знаёмыя кажуць, што хлопец
ціхі, спакойны...

– Якая сям'я ў нас лічыцца
добрай? Тата і маці не п'юць,
працуюць, халадзільнік
запоўнены. Гэта тое, што на
што мы ў першую чаргу звяр-
таем увагу, калі правяраем

Але ж забуваєм прайншае. Бацькі і дзеці перасталі разумець адзін аднаго. Многія бацькі адцяпляюцца падарункамі ад дзяцей, каб толькі іх не чапалі. І такая сям'я не можа быць добрай. Наадварот. Гэта прыкмета бездухоўнасці, калі дзеці са знешняе прстойнай сям'і бярэцца за нож і прыстаўляюць, што ла горна

настаўніка. Значыцца, неча-
га ім не хапала ў сямейным
выхаванні. Не ў школе, а
менавіта ў сям'і, бо школа

сваю выхваўчую функцыю ўжо практычна перастала

выконваць. Зараз усім у шко-
лах кіруюць бацькі. І гэты
страх перад бацькамі – ён
прысутнічае сярод педагогаў.
Бо любы з бацькоў можа
нагой адчыніць дзверы.

і табе дадуць вымову, што няправільна сябе паводзіш.

Таму добрая сямя – паяцце адноснае. У мяне вучылася дзяўчынка са шматдзятнай сям'і. У іх было 12 дзяцей. Яны не жылі ў раскошы, але былі насамрэч шчаслівай і добрай сям'ёй. Дзеці з любой праблемай ішлі да бацькоў, і бацькі з імі размаўлялі і вырашалі пытанні. Вось так і тэрэза!

– Здавалася, што пасля здарэння ў сталічнай гімназіі такія выпадкі больш не паўтарацца. І меры бяспекі былі ўзмоцнены ў такіх установах, і нейкія высновы зроблены. Чаму, на ваш погляд,

такія трагедыі адбываюцца
зноў?

– Прайдзіце па школах і паглядзіце, якія там узмоцненыя меры бяспекі. Калі бабуля на вахце запіша вас у свой журнал, то бяспекі больш не будзе.

Паўтаруся: каб у школах было больш бяспечна, там павінны актыўна працаваць псіхалагі. Неабходна праводзіць тэсціраванне школьнікаў, больш працаваць з бацькамі.

І яшчэ. Пасля нападу на настаўніцу ў Мінску многія сталі на абарону школьніка, а педагога, які пацярпеў ад наважы, зрабілі яшчэ і вінаватай. Тады не паставілі дакладнай грані, што так рабіць нельга. Працу і жыццё педагога проста аб'ясцілі. І новая трагедыя не прымусіла сябе доўга чакаць.

Алесь СІВЫ.

«Проблема не тільки ў тым, што ў Стоўбцах вучань пранёс у будынак навучальнай установы зброю...»

Старшыня руху «За Свабоду» Юрый Губарэвіч прাপануе кіраўніку МУС Ігару Шуневічу звярнуць увагу на бяспеку школ, а не займацца аховай помніка гарадавому ў цэнтры Мінска і сачэннем за апазіцыяй.

– Хто адкажа за бяспеку нашых дзяцей у школах? – задае рытарычнае пытанне Юрый Губарэвіч. – Няма грошай у бюджэце, каб выставіць патруль каля кожнай школы? Ды і не трэба. Вазьміце тую пару-тройку сотняў, а то і тысячую лбоў, якія задзейнічаны ў сачэнні за апазіцыяй у Куралатах, на Дзень Волі, кожны дзень, ды размяркуйце іх каля кожнай школы!

Проблема не тільки у тым, што ў Стоўбцах вучань пранёс у будынак навукальнай установы зброю, але і ў кантактах наркадылераў, якія кожны дзень з'яўляюцца на сценах суседніх будынкаў, у кампаніях алкаголікаў, якія летам п'юць проста на школьных стадыёнах, у небяспечна гвалту прама каля школы пасля завяршэння вечаровых заняткаў.

Для ведамства Шуневіча такая задача не па сілах? Куды прасцей вартаваць помнік гарадавому і сачыць за апанентамі рэжыму.

Калі наступны раз пабачу змрочныя фігуры ў цывільным, якія чакаюць мяне каля пад'езда перад чарговай акцыяй, – выпішу ім камандзіроўку ў бліжэйшую школу. Ад гэтай карысці дакладна будзе болей.

РЭГІЁН

Гродзенскія ўлады: чым жа прывабіць турыстаў?

Летась Гродна зарабіў «на бязвізе» 3,2 мільёна долараў, што на 500 тысяч болей, чым пазалетась. Але што зрабіць для таго, каб колькасць турыстаў павялічвалася і каб яны зноў і зноў вярталіся ў горад над Нёманам?

Зраз у Гродне працуюць 13 гатэляў і чатыры хостэлы, дзе могуць адразу размясціцца каля 900 чалавек. У мінулым годзе імі скарысталіся 66 тысяч турыстаў, яшчэ 9 тысяч замежнікаў адпачылі ў санаторыях на Гродзеншчыне.

Сёлета запланавана адкрыццё яшчэ двух гатэляў і хостэла.

Ёсць планы...

У планах гродзенскіх улад упарадкаваць набярэжную Нёмана. Дарэчы, гэта месца адно з найбольш прывабных у горадзе не толькі для турыстаў, а і для мясцовых жыхароў, паколькі заўсёды прыемна прагуляцца ўздоўж рэчкі побач з каралеўскімі замкамі, Каложай, якой ужо дзесяць стагоддзяў. Праўда, стан набярэжнай пакуль застаецца, мякка кажучы, не зусім прывабным. І вось ўлады публічна загаварылі аб тым, што варта было б выкарыстоўваць набярэжную Нёмана як Брадвей, дзе маглі б ладзіцца рознага кшталту забаўляльныя мерапрыемствы, праводзіцца выставы і канцэрты.

Вядзенца размова і пра тое, што неабходна змяніць эстэтыку гандлёвых месцаў на пешаходнай Савецкай вуліцы, дзе турысты набываюць сувеніры. Ад кіраўнікоў турыстычных фірмаў паступаюць прапановы вырнуць маршрут рэтрацяніка з Гродна да Парэча, што таксама магло б стаць прывабным для гасцей Гродна. Рэтрацянік уяўляе сабой паравоз з адмысловымі вагончыкамі.

Фота: Павел Котляр

...але не стае ідэй

Аднак адна з галоўных праблем, якую бачаць гродзенскія ўлады, – гораду не стае знакавых мерапрыемстваў, якія маглі б прывабіць турыстаў. Аб гэтым публічна заявіла намесніца старшыні Гродзенскага гарвыканкама Зоя Кулеша. Як прыклад чыноўніца ўзгадала пра свята «Казюкі» ў Вільнюсе, якое стала візітоўкай літоўскай сталіцы і на якое штогод імкнучца турысты.

Дарчы, такое ж свята штогод ладзіцца і ў Гродне, але візітоўкай горада яно пакуль не стала.

Дзе яшчэ ў Еўропе можна патрапіць на фестываль праваслаўных песнапленняў?

Працягваючы размову пра брэндывыя ідэі для Гродна, дызайнер Ірына Працко кажа: першае, што прыходзіць у галаву, – фестываль праваслаўных песнапленняў «Каложскі дабравест», які штогод праводзіць Гродзенская епархія. Апошнія гады, паводле слоў спадарыні Ірыны, у Гродна прыязджаюць праваслаўныя хары практычна з усіх еўрапейскіх краін, дзе ёсць праваслаўныя цэрквы. Фестываль, паводле яе меркаван-

ня, праводзіцца ціха і непрыкметна нават на ўзроўні Беларусі.

«А скажыце, дзе яшчэ ў Еўропе можна патрапіць на фестываль праваслаўных песнапленняў, у якім бяруць удзел прадстаўнікі больш як дзясятка краін? – пытаецца Працко. – Прычым узровень хароў, якія выступаюць у Гродне, высокапрафесійны. Калі б была рэклама, думаю, вельмі многіх турыстаў такое зацікавіла б».

Нагадвае спадарыня Ірына, што ў Гродне некалькі гадоў ладзіўся вельмі цікавы фестываль джазавай музыкі. Прычым гэта адбывалася ў двары каралеўскага замка з цудоўнай аку-

стыкай, там панавала вельмі творчая атмосфера.

«Але дзеля павышэння статусу і гэтага фестывалю гарадскія ўлады нічога не зрабілі, – зноў жа канстатуе Працко. – Вось вам яшчэ адзін цудоўны брэнд каралеўскага горада, які так і не адбыўся».

Узгадайце Святога Губерта

Гродзенскі мастак Алесь Сураў, які часта сам ладзіць у Гродне незвычайныя мастацкія выставы, таксама ўпэўнены, што за ідэямі брэндаў Гродна хадзіць далёка не трэба. Ён прапаноўвае ўзгадаць пра Святога Губерта, заступніка Гродна, які ў той самы час з'яўляецца патронам паліўнічых.

Мастак прапаноўвае зрабіць у Гродне сапраўднае свята Святога Губерта, якое стала б фестывалем паліўнічых.

«Гут можна было б разварнуцца напаліўніц, – упэўнены мастак Сураў. – І рытунак паліўнічых паказаць, і выставу сабак, і зброю, і конкурсы кухняў, пад гэта розныя канцэрты і тэа на плошчы. Гэта ж было б прывабна не толькі для саміх паліўнічых, а і наогул для турыстаў і гараджан».

Размаўляючы з людзьмі творчымі, нягледзячы пераканацца, што насамрэч у такога горада, як Гродна, ужо існуе шмат брэндывых свят, якія былі б цікавымі для турыстаў з усяго свету. Ідэі перад намі і ў нашых традыцыях, застаецца толькі ўбачыць іх рэалізаванымі.

Міхал КАРНЕВІЧ.

Гродна.

СИТУАЦЫЯ

Адмовіць!

Учора ў судзе Цэнтральнага раёна Мінска было вынесена рашэнне па іску аб абароне гонару, годнасці і дзелавой рэпутацыі, які прад'явілі лідары прафсаюза РЭП Генадзь Фядынч і Ігар Комлік да сайта belnovosti.by.

Нагадаем, што ў маі мінулага года, калі прысуд фігурантам палітычна матываванай «справы прафсаюза» Генадзю Фядынчу і Ігару Комліку яшчэ не быў вынесены, на вышэйзгаданым сайце з'явілася публікацыя пад назвай «Фіктыўны РЭП Фядынч». У артыкуле, у прыватнасці, сцвярджалася: «У 2015 годзе Комлік набыў двухпакатную кватэру коштам не менш за 42 тысячы еўра і дом за горадам – каля 42 тысяч еўра. Фядынч, як сапраўдны лідар і абаронца працоўных, у тым жа 2015 годзе зарэгістраваў дом коштам каля 100 тысяч еўра, які пабудоваў на адным з зямельных участкаў пад Мінскам».

Яшчэ летам мінулага года Фядынч і Комлік падавалі іск аб абароне гонару, годнасці і дзелавой рэпутацыі, але тады суд не прыняў яго да разгляду. Але зараз усё-такі справа дайшла да суда.

«Адказчыкам выступала юрыдычная асоба – прыватнае ўнітарнае прадпрыемства «Медыя Навіны», – кажа Ігар Комлік. – Падчас усіх пасяджэнняў мы так і не атрымалі адказ на пытанне, на якой падставе былі надрукаваны факты, якія наводзілі на нас паклёп. А пытанніў назбіралася шмат. Дзе доказы таго, што мы быццам бы за прафсаюзныя грошы набылі сабе маёмасць? У рэшце рэшт, дзе знаходзіцца гэтая міфічная маёмасць? На гэтыя пытанні прадстаўнікі адказчыка так і не змаглі ўцямна адказаць альбо прадаставіць дакументальную аргументацыю тых фактаў, якія прыводзіліся ў артыкуле».

Са слоў Ігара Комліка, усе спасылкі ў адказчыкаў ішлі на судовыя рашэнні, якое было вынесена прафсаюзным лідарам па справе аб нясплаце падаткаў.

«Але, па-першае, пры чым тут судовыя рашэнні, калі публікацыя з'явілася яшчэ да таго, як яно было вынесена? – здзіўляецца ён. – Па-другое, у судовым рашэнні ні слова не было пра тую маёмасць, пра якую заагавалася ў артыкуле. Нам не прад'яўлялі на судзе прэтэнзіі, што быццам бы за прафсаюзныя грошы мы набылі сабе нерухомасць».

Больш за тое! Яшчэ раней суд рабіў запыт у Адзіны дзяржаўны рэгістр нерухомай маёмасці і атупіў прыйшоў адказ, што ў мяне наогул ва ўласнасці няма ніякай нерухомасці. У 2014 годзе памер цесць, і жонцы разам з братам перайшла быццамва кватэра і невялікая лежышча. Вось з гэтай інфармацыі, відаць, і «злятлі» сенсацыю пра тое, як я скраў у прафсаюза грошы і набыў маёмасць. Таму сітуацыя абсалютна відавочная. Але ў той жа час суд вынес рашэнне адмовіць нам з Фядынчам у іскахвых патрабаваннях да адказчыка».

Тым не менш, паводле слоў прафсаюзнага актывіста, кропка ў гэтай справе не пастаўлена: «Мы пакуль не бачылі матывіраваную частку рашэння суда, але дакладна вядома інашэ – у бліжэйшы час абскардзім рашэнне раённай інстанцыі ў Мінскім гарадскім судзе, – дадае мой суразмоўца. – Калі і там не знойдем праўду, то прымуцём усе ступені абскарджвання. У тым ліку звернемся і ў міжнародныя структуры».

Сяргей ІКАНОРАЎ.

ПРЕЗЕНТАЦЫЯ

Алесь БЯЛЯЦКІ: «Мне адразу паказалі шконку, на якой раней ляжаў «прэзідэнт»

У Мінску адкрылася выстава «Лісты палітвязням: ад 1996 года да нашых дзён», і была прэзентавана новая кніга вядомага праваабаронцы.

На сустрэчу, якая ладзілася на адукацыйна-асветніцкай пляцоўцы «Тэрыторыя правоў», прыйшлі палітык і паэт Уладзімір Някляеў, гісторык Зміцер Дрозд, праваабаронца Алесь Бяляцкі. Яны распавялі прысутным пра тое, як ім жылося ў няволі: пра першыя дні за кратамі, пра стасункі з адміністрацыяй папраўчых устаноў і іншымі асуджанымі, пра свой турэмны літаратурны досвед.

«Памятаю, у першыя суткі за кратамі пасля затрымання летам 2011 года афіцэр Дзінтраментна фінансавых расследаванняў сказаў, што яны хочуць адразу навеціць мяне на Валадарку, – пачаў Алесь Бяляцкі. – Мой першы дзень быў менавіта там. Я трапіў у камеру, дзе ўжо знаходзілася 18 чалавек. Мяне запыталі, па якім артыкуле сяджу, я адказаў. Затым паказалі маю шконку. Я лёг на яе, ляжу і гляджу на гэта ўсё. І думаю: «Што ж ты такое зрабіў, каб тут апынуцца?»

Затым высветлілася, што ў гэтай камеры ў асноўным сядзелі будаўнікі. І, напрыклад, адзін, як аказалася, быў маім суседам па лежышчы. Праз некалькі дзён мяне перакінулі ў іншую камеру, дзе было ўжо шэсць чалавек. Там мне адразу прапанавалі шконку, на якой да мяне ляжаў «прэзідэнт» – такую мянушку далі ў камеры былому кандыдату ў прэзідэнты Дзмітрыю Уссу. Праўда, мяне адразу папярэдзілі, каб не паводзіў сябе, каб папярэднік. Дзмітрый Ус, аказваецца, амаль круцэў суткі зачытаваў зняволеным артыкулы Канстытуцыі, якія парушае ўлада».

Экс-кандыдату ў прэзідэнты Уладзіміру Някляеву, якога таксама затрымалі пасля снежаньскіх падзей 2010 года, было што раскажаць: «Мяне забралі ноччу з палаты рэанімацыі. І гэта была вельмі цікавая ноч. Мяне прама з кропельніцамі пацягнулі па калідоры. Я пазней зразумеў, чаму мне не далі далажыць да раніцы, – каб нагнаць страху. Бо была пастаўлена задача – дазнацца пра фінансаванне. Мяне амаль зольм выцягнулі на мороз і закінулі ў аўтобус. Узгадаў тады зніклых палітыкаў – Юрыя

Нявяска

Захаранку, Віктара Ганчара... Я глядзеў, куды паедае машына: у турму ці кудысьці ў лес за калыцавую. Калі за калыцавую – то, відаць, шанцаў ужо няма. Але ўсё ж прывезлі ў Ізляттар КДБ, чаму я на той момант быў вельмі рады.

Там адразу пачалі ламаць: паказваць фота пісталетаў, гранат і казаць, што гэта знойдзена ў мяне ў сталё, і пад пагрозамі прымянення больш цяжкага артыкула, які прадугледжваў смяротнае пакаранне, прымушаць распаўсюд пра фінансаванне. Карацей, гэта была не самая лепшая ноч у маім жыцці...»

Былыя палітвязні таксама распавялі пра ўплыў турэмнага досведу на магчымасць ствараць мастацкія творы,

а Алесь Бяляцкі прадставіў сваю новую кнігу «Турэмныя шыткі».

«Гэта, можна сказаць, незапланаваная кніга, – кажа Алесь. – Своеасаблівы турэмны дзёнік. Калі быў у калоніі, нешта запісаў для сябе, спадзеючыся, што на аснове гэтага дзёніка напішу ўспаміны пра жыццё ў няволі. Рабіў пункцірныя запісы таго, што бачыў, каб не забыць».

Спачатку запісы былі вельмі раскіданыя. Я пісаў у розных шытках неразборлівым почыркам, зашыфроваў прозвішчы, хаваў допісы ў розных паперах, якіх у мяне ў выніку назбіралася каля двух нудоў. Відаць, таму адміністрацыя гэтымі запісамі і не зацікавілася, хаця пэўна, што мае паперы яны перабіралі. І калі я ўжо выдаў тры тэксты, якія раней задумваў, засталіся толькі гэтыя турэмныя нататкі з дзёніка. Вырашыў, што і гэта, напэўна, таксама многім будзе цікава».

«Калі б Алесь Бяляцкі не трапіў у турму, мяркую, не былі б ім напісаны і многія цудоўныя літаратурныя творы, – з гугарам дадаў паэт і бард Эдуард Акулін. – І я вельмі рады, што пры напісанні «Турэмных шыткі» у аўтара Мальер перамог Шэкспіра. У кнізе вельмі шмат зумару, іроніі і нават самаіроніі».

Алесь СВЯТЛАНІЧ.
Фота Андрэя КРЭЧКІ.

100 РАДКОЎ

Міхася СКОБЛЫ

Скралі... паравоз

Адразу прызнаюся: да чыгуначнай тэхнікі я стаўлюся з асаблівай павагай. Гэта вам не гужавы транспарт з адной конскай сілай і не грузавік, што з прычэпам на горку ледзь узбіраецца. Самыя вялікія працаўнікі – ламавікі-лакаматывы, якім і тысячатонны груз па сілах. Як весела пісалася ў школьнай чытанцы: «Чмыхнуў раз, чмыхнуў два шустры паравозік / і павёз, і павёз за возікам возік».

Вялікім працаўнікам – заслужаны адпачынак. Цэлыя паравозныя «пансіянаты» ёсць у нас у Негарэлым, Баранавічах, Оршы і Брэсце. Спрацаваным ветэранам чыгушкі стаяць там у зацінных тупіках дзесяцігоддзямі – і ні ў кога не падымаецца рука парэзаць іх на металалом. Знаёмы машыніст неак прызнаўся, што ўсе паравозы да гэтай пары падтрымліваюцца ў працоўным стане і знаходзяцца на спецуліку – на выпадак вайны. Вады ў кацёл заліў, вугальку ў топку падкінуў і – прымай, радзіма, на службу, адкрывай семафор.

Адкрыць семафор на сваёй сядзібе планавалі і наш чытач Генадзь Галубовіч. А што? Хтосьці, каб прывабіць наведнікаў, на сваіх сядзібах парашутныя вышкі будзе ці цэлыя горы для лыжнікаў насыпае. І мы ж не лыкам пытыя – вырашыў Генадзь Аляксандравіч і купіў... паравоз. Усё чын-чынам, падпісаўшы дамову аб куплі-продажы з Мінскім рамонтна-эксплуатацыйным прадпрыемствам Беларускай чыгушкі.

Паравоз абшываўся яму нятання, бо аказаўся дужа рэдкім экзмплярам 1955 года выпуску. Калі яго везлі ў вёску Хаценева Смалявіцкага раёна, людзі збігаліся паглядзець, на сваіх сядзібах парашутныя вышкі будзе ці цэлыя горы для лыжнікаў насыпае. І мы ж не лыкам пытыя – вырашыў Генадзь Аляксандравіч і купіў... паравоз. Усё чын-чынам, падпісаўшы дамову аб куплі-продажы з Мінскім рамонтна-эксплуатацыйным прадпрыемствам Беларускай чыгушкі.

Погаласка пра незвычайныя дачны паравоз хутка разнеслася па наваколлі. Дастигнула яна і прыватнага музея пад адкрытым небам у вёсцы Заброддзе на Вілейшчыне, што мае доўгую і стыльва нязграбную афіцыйную назву – Мясцовы дабрачыны культурна-гістарычны фонд памяці Першай светскай вайны «Крокі». Адтуль прыбылі зацікаўленыя візітёры Барыс Цітовіч і Андрэй Аралін – з прапановай... перадаць паравоз у іхні музей. Не прадаць, не здаць у арэнду, а перадаць на адказнае захаванне, фактычна – падарыць.

Натуральна, уласнік паравоза, на той момант неспадзявана стаўшы інвалідам II групы з пенсій 340 рублёў, адмовіў вымагальнікам. Тым не здавалася, прыязджалі зноў і зноў. Але не здаваўся і Генадзь Галубовіч. Зрэшты, ён быў гатовы развітацца са сваім рарытэтным паравозам, толькі – за адпаведную плату. Дзіўна, але музейшчыкі такі варыянт нават не разглядалі, не гандляваліся, як гэта робіцца ў падобных выпадках.

І вось у канцы мінулага года паравоз знік. Разам з чыгуначным палатном і семафорам. Уласнік звярнуўся ў Смалявіцкі РАУС, падказаўшы магчымым кірунак пошукаў. Неўзабаве прапажа была выяўлена – у вёсцы Заброддзе, у музейным комплексе.

І вось тут пачынаецца самае цікавае. Апытаныя оперунаўнаважаным Іллём Гушчанскім грамадзяне Б.Цітовіч і А.Аралін прызналіся, што самавольна, без ведама гаспадары, на цяжкагрузным трэйлеры вывезлі паравоз у свой музей. А потым селі і напісалі Генадзю Галубовічу ліст – не, не пакаляіся ва ўчыненым, а асыпалі збітага з панталыку адрасата лёстачкамі – за... шчодры дар, што стаў «жамчужнай экспазіцыі».

Чытаючы той хітра-цынны ліст, я міжволі падумаў, што сам прыстаў Кручочу з «Пінскай шляхты» прыклаў бы да яго сваю разамшыстую пячатку. Цытаваць пасланне Цітовіча мне не хочацца, скажу толькі, што заканчваецца яно абяцаннем пасадзіць у памяць гаспадары паравоза лістоўніцу на алеі музейнай славы. Гэткі сабе тонкі намёк на тоўстыя абставіны... Не пасаромеўся Б. Цітовіч і падпісацца – як кавалер ордэна Скарыны і лаўрэат прэзідэнцкай прэміі «За духоўнае адраджэнне». Як быццам «духоўна адраджанаму» дазваляецца чужое дабро прысвойваць.

Здавалася б, склад злчынства ў наяўнасці: ёсць заява Г. Галубовіча аб скрадзенай маёмасці, ёсць прызнанне аб самавольным вывазе, ёсць і сама маёмасць у цікавым для следства месцы. Але намеснік начальніка Смалявіцкага РАУС Віктар Нікіфараў 2 лістапада 2018 года адмовіў пазоўніку ў адкрыцці крымінальнай справы. Маўляў, дамаўляйцеся самі, паравозы – не наш профіль. Што і прымуслі абуранага бяздзейнасцю праваахоўнікаў пенсіянера-інваліда прыйсці ў рэдакцыю «Народнай Волі» – з цэлай папай дакументаў.

Што ж маем у сухім астатку? Шасцідзсятітрохгадовы паравоз (таксама пенсіянер!) стаіць у Заброддзі, яго схава-рэлы гаспадар у роспачы блукае па апусцелым лежышчы ў Хаценаве, а «кавалер-лаўрэат» з нецярпеннем паглядае ў яго бок, каб своечасова пасадзіць лістоўніцу...

Хоць, прызнацца, ніякай ганаровай алеі ў Забродскім музеі аўтар гэтых радкоў раней не бачыў. Запомніліся зрубленая «пад старыну» царква, палявыя кухні з гарматамі ды шматлікія надмагільныя помнікі – у тых мясцінах падчас Першай светскай вайны ішлі жорсткія баі. А яшчэ кінулася ў вочы цэлае дварышча старых аўто – іржавых, недагледжаных. Цікава, іх музей займеў гэткім жа спосабам, як і паравоз?

У народзе кажуць: хто скраў параса, у таго ўвухушы вішчыць. Не пазыдрочу чы таму, у каго ў вушах не змаўкае паравозны гудок...

СУД

Колькі «свеціць» акадэміку?

Дзяржаўныя абвінавачанні папрасіў для былога дырэктара РНПЦ траўматалогіі і артапедыі 7 гадоў 6 месяцаў зняволення ў калоніі ўзмоцненага рэжыму з канфіскацыяй маёмасці.

Нагадаем, што акадэміка Аляксандра Бялецкага абвінавачваюць у хабарніцтве ў асабліва вялікіх памерах. Па гэтым артыкуле Крымінальнага кодэкса прадугледжана пакаранне ад 5 да 15 гадоў зняволення. Прысуд будзе вынесены сёння.

ИЗ ПОЧТЫ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА

Помогите приватизировать квартиру...

Пишу я Вам это письмо с большой надеждой, что Вы мне поможет.

Проживаю я в г.п.Лиозно Витебской области. Мой муж умер в 2009 году. Он стоял на очереди в райисполком с 1978 года. А работали мы на овощеуспешильном заводе. Жили в общежитии. Площадь комнаты составляла 15 квадратных метров. У нас было двое разнополых детей – сын 1978 года рождения и дочь на три года младше.

Куда мы только не обращались с просьбой улучшить наши жилищные условия – все наши письма передерсывались местным властям, а они отделивались отписками.

И вот только когда дети уже выросли, а муж стал очень сильно

болеет, наконец-то предоставили двухкомнатную квартиру. Но я не знала, что она окажется так называемой социальной. А это не сулило ничего хорошего.

В 2009 году после смерти мужа меня начали шантажировать, как будто я ему была не жена, а сожительница. С 2009 года мне продлили договор на три года. После этого я опять обратилась в райисполком. Мне продлили право проживания в квартире уже до сентября 2019 года.

В 2011 году у меня произошло большое горе – убили мою дочь. У нее остались две дочери – 2005 и 2007 года рождения. Я стала их опекуном. Ходила в райисполком, чтобы их прописали ко мне, но чиновники сказали, что закон

не позволяет это сделать: мол, у них есть дом, хотя они в том доме не жили. Они жили со мной с малых лет.

Я тогда сказала: поставьте их на очередь. В ответ услышала: не положено. Вот и получается, что круглые сироты остаются без защиты.

ОТ РЕДАКЦИИ

Уважаемая наша читательница!

Мы готовы Вам помочь, но решение-то принимает не редакция, а местная власть. Опубликованное письмо направим руководству райисполкома. Надеемся, оно будет рассмотрено по существу, и если законодательство позволяет пойти Вам навстречу и такая возможность есть, то будем рады, если Ваша просьба будет исполнена.

ДИСКУСИЯ

Пераарыентацыя эканомікі – патрабаванне дня!

З вялікай цікавасцю азнаёміся з разважаннямі сябра Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада) Пятра Мігурскага наконце таго, як вывесці Беларусь на новы ўзровень эканамічнага развіцця. Згодны з яго сцвярджэннямі, што ў краіне адсутнічае рыначная сістэма, высокі ўзровень карупцыі, відавочна тэратарыяльная дыспропорцыя... Але, я лічу, патрабавання больш глыбокі аналіз працэсаў, якія адбываюцца ў дзяржаве. На ўзбраенне трэба ўзяць вопыт развітых замежных краін. Сапраўды, многія з іх, як і Беларусь, не маюць прыродных багачынь, урадлівых зямель, а жывучь нашым лепш за нас. Хоць, заўважу, нас Бог не абыдзілі. Мы маем такія велізарныя рэсурсы, як калійная соль, вада, драўніна... Але шкада, што наша эканоміка больш завязана на нафту, газ, метал. Вось чаму неабходна пераарыентацыя галін народнай гаспадаркі з улікам уласных прыродных рэсурсаў.

Што тычыцца адсутнасці выхаду да мора, то з гэтай нагоды мы маем вялікі мінус. Амаль 70 працэнтаў сусветнага ВУП ствараецца на адлегласці не больш за 100 мілья ад мора. І тут даюць трэба ўзгадаць тых прапановаў, якія гучалі яшчэ ў дзесятыя гады мінулага стагоддзя па стварэнні Балтыйска-Чарнаморскага калектара.

Наўрад ці Беларусь здолее ажыццявіць прарыв у высокатэхналагічных відах дзейнасці пры сучасным фінансаванні навукі (менш за 1 працэнт ВУП) і адукацыі (каля 7 працэнтаў).

Нельга забывацца і пра знешнюю запавязанасць, якая перавысіла ў сукупнасці ўжо 45 мільярдаў долараў. І далей будзем хадзіць па свеце з працягнутай рукой, калі не вызначымся з прыкрытым накірункамі эканомікі. Учора кіраўніцтва краіны казала пра развіццё льна-

водства і вытворчасць мармуровага мяса, сёння – пра лічбавую эканоміку і крыптавалюту, а заўтра пра што? На маю думку, трэндам нашага развіцця на бліжэйшыя дзесяцігоддзі павінна стаць прамысловасць (працэмістыя і энергаэмістыя яе віды), аграрны сектар (найперш развіццё жывёлагадоўлі), знешні гандаль (тавараў і паслуг).

Выклікае здзіўленне і абурэнне тое, што блізіцца завяршэнне будаўніцтва першага энергаблока Беларускай АЭС, а да сённяшняга дня не зразумела, як будзе выкарыстоўвацца электраэнергія. На мой погляд, трэба тэрмінова брацца за стварэнне энергаэмістага кластэра паблізу АЭС.

Пры катастрофічным змяншэнні колькасці жыхароў Беларусі (на 15 і больш тысяч чалавек штогод) востра стаць пытанне аб ратаванні нацыі, і не толькі ў фізічным плане, але і ў духоўным. На тое, што ўжо сёння «паўсюдна адзначаюцца вёскі, дзе зусім няма дзяцей», звяртае ўвагу і спадар Мігурскі. Аднак нельга пагадзіцца з тым, што гэта «вынік рэфармавання аграрнага сектара эканомікі». Перакананы, што прычыны гэтай складанай з'явы больш глыбокія, яны маюць эканамічны, сацыяльны, экалагічны і палітычны характар. Пры такіх тэмпах скарачэння насельніцтва, асабліва сельскага, неабходна тэрмінова прымаць меры па выпраўленні сітуацыі (стымуляваць нараджальнасць і ствараць належныя ўмовы жыцця), думаць аб тым, хто заўтра будзе забяспечваць харчовую бяспеку краіны. Баюся, што ў бліжэйшай перспектыве Беларусь можа стаць імпарцёрам і прадуктаў харчавання з Кітая.

У эканамічным развіцці важную ролю адыгрывае ўласнасць. Праўда, сцвярджаюць, што «праправіраванне дзяржаўнай маёмасці ў эканоміцы Беларусі – вось што з'яўляецца галоўнай прычынай самай высокай

інфляцыі па прасторах СНД», я не стаў бы. Па-першае, у агульнай вартасці асноўных сродкаў па стане на 2018 год на дзяржаўны прыпадае 45 працэнтаў, на прыватныя – 50, на замежныя – 5 працэнтаў. Сярод усяго працаздольнага насельніцтва таксама асноўная частка была занята ў прыватным сектары (56 працэнтаў). І большая частка інвестыцый у асноўны капітал належала прыватнаму сектару (52 працэнтаў). Па-другое, галоўная прычына абсяжэння грошай (інфляцыі) – празмерны выпуск у абарачэнне грашовай масы, якая не падмацавана рэальнай прапавой платных тавараў і паслуг. Безумоўна, пэўная сувязь паміж гэтымі з'явамі існуе, але не прамая, а ўскосная. Найперш вялікая доля стратных дзяржаўных прадпрыемстваў і падтрымка іх урадам адмае істотныя грашовыя сродкі, якія маглі быць з выкарыстаннем накіраваны на іншыя справы. У выніку атрымліваецца сітуацыя з валізкай без ручкі: і несіць складана, і кінуць шкада.

Не зусім карэктна, на маю думку, аўтарам артыкула ставіцца пытанне аб прыватызацыі чыгункі, метро, радовішчаў карысных выкапняў, энергасістэмы. Лічу, што гэта заўчасна і пачынаць трэба з зямлі, пакуль яшчэ ёсць жадаючыя на ёй працаваць. Будзе гаспадар на зямлі – з'явіцца жаданне пашыраць поле прыватнай уласнасці і ў іншых сферах дзейнасці.

Не падмацаванымі фактамі выглядае сцвярджэнне пра «стылы рост паказчыкаў як па вытворчасці, так і па прыбытках, колькасці работнікаў і іх заробках» рэзідэнтаў свабодных эканамічных зон (СЭЗ), дзе дамінуе прыватны капітал. На самай справе некалькі гадоў таму пахваліцца гэтымі высокімі паказчыкамі не маглі практычна ніводная СЭЗ. Ды і ў 2018 годзе сітуацыя была далёка ад аптымістычнай, напрыклад, у СЭЗ «Гомель». Таму ўпэўнена кажаць, што прыватная ўласнасць – гэта

заўсёды эканамічны поспех, не даводзіцца. Не патрабуючы доказаў факты банкруцтва шматлікіх прыватных прадпрыемстваў і арганізацый нават у развітых краінах свету. Ну а тое, што Кітай з яўным дамінаваннем дзяржаўнай уласнасці «закідаў» сваімі таварамі рынак Беларусі і рынкі тых самых развітых краін, павінна разглядацца ўвогуле як аксіёма.

Поўнаасцю падзяляю меркаванне спадара Мігурскага адносна змен у сістэме матывацыі працы. Вядома, што найлепшы матыватар – матэрыяльная зацікаўленасць. Іншымі словамі кажучы – грошы. Дзе іх можна ўзяць? Там, дзе яны круцяцца. Колькі ўжо гаворана аб марнатраўстве ў сістэме ідэалагічнага выхавання, правядзенні розных парадаў і ўрачыстасцяў, набыццях замежных спартсменаў і трэнераў! А нябеднае існаванне беларускага чынавенства ў якія сумы выліваецца? І галоўнае – дзе вынік? Эканоміка ў крызісе (сярэднегадавы рост ВУП у два разы ніжэйшы за сярэдні ў свеце), высокіх спартыўных дасягненняў не бачна. Хіба толькі ідэолагі ў чарговы раз забяспечаць элітантну перамогу прэзідэнта. Дык ад такіх «перамог» становіцца чамусьці зусім не весела, і ўсё большая частка насельніцтва губляе надзею на лепшую будучыню. Глыбока перакананы ў тым, што не хлусівай аптымізацыяй трэба займацца, а кардынальна (прыкладна ў два разы) скараціць дзяржаўны апарат. Мяне ахапіў жах, калі нядаўна даведаўся, што ў адной толькі структуры па працы і сацыяльнай абароне насельніцтва райвыканкома працуе больш за 10 чалавек.

Вось толькі некаторыя з маіх разважанняў пра далейшае развіццё краіны. Спадзяюся, чытачы «Народнай Волі» працягнуць размову.

Вячаслаў САСНОЎСКІ, жыхар г.п. Смілавічы, кандыдат навук, дацэнт.

УЛЫБКА ХУДОЖНИКА

В Минске женщина сдала квартиру, а потом в компании со своим сожителем ограбила квартирантов

Предприимчивые владельцы недвижимости вынесли бытовую и цифровую технику, почти 4 тысячи долларов, 1200 российских рублей и 100 белорусских, а также одежду и обувь. На этом влюбленная парочка не остановилась – они съели плавленый сыр, принадлежащий квартирантам, сообщает onliner.by.

Предприимчивые владельцы недвижимости вынесли бытовую и цифровую технику, почти 4 тысячи долларов, 1200 российских рублей и 100 белорусских, а также одежду и обувь. На этом влюбленная парочка не остановилась – они съели плавленый сыр, принадлежащий квартирантам, сообщает onliner.by.

РУБАМ!

Трэба выкараняць прычыны, якія спрыяюць росквіту карупцыі

Літаральна за некалькі дзён звалілі з докзамі злачынства двух генеральных дырэктараў вядомых прадпрыемстваў. За хабар у буйных памерах. Бачыце, бяруць ужо не сотню-другую долараў, а дзясяткі тысяч.

Штосьці страшнае творыцца ў краіне! Б'ём

па хвастах, нагнаём псіхоз у грамадстве, а трэба выкараняць прычыны, якія спрыяюць росквіту карупцыі. Інакш палова насельніцтва будзе сядзець у турмах. А хто будзе працаваць?

Галіна ПУЧКОВА.

Гомель.

ГЛАС НАРОДА

Пусть при такой температуре в комнатах они сами поживут...

Вопрос, который мы хотим поднять, неоднократно освещался в «Народной Воле» – это работа жилищно-коммунального хозяйства. Мы несколько раз обращались в домоуправление по поводу того, что в наших квартирах холодно. Самое смешное, что работники домоуправления приходят измерять температуру, когда на улице светит солнышко. И даже тогда в самых теплых комнатах температура бывает 17–18 градусов. Нам говорят: это нормально. Но если это нормально, то пусть при такой температуре в комнатах живут те, кто так считает и говорит. Мы платим за отопление и хотим жить в нормальных человеческих условиях. Мы это заслужили, честно работаем всю жизнь.

Интересная деталь: даже в нашем доме температура разная в квартирах. В центре дома некоторые из них обогреваются нормально, а вот в тех, которые с краю, тепла недостаточно. Неужели нель-

зя что-то сделать? И когда кто-то говорит, что у него температура в комнатах 22–24 градуса, нам очень обидно, что у нас далеко не так, что мы мерзнем.

Прошлой зимой мы ходили на прием к начальнику ЖКХ «Комплекс» Александру Яковлевичу Чемоdanову, который нас выслушал и пообещал, что летом во время ремонта в наших 15-этажках в подвалах будет установлен тепловой узел и мы сами будем регулировать температуру в квартирах. Мы очень надеялись и ждали этого, но ничего не дождалось, воз и ныне там. Идет третий месяц зимы, а у нас ничего не изменилось, батареи греют слабо.

Хотелось бы поднять и вопрос о капитальном ремонте нашего дома, который делали летом к юбилею города. Внешний вид дома изменился, а внутри – ничего. Лестница, которая не ремонтировалась ни одного раза с 1984 года (тогда мы заселились в этот дом), до сих пор не отремонтирована, не говоря уже о самом подъезде. Мы же, заметим, ежемесячно платим за капитальный ремонт. Так неужели с 1984 года не заслужили, чтобы отремонтировали нам лестницу на запасной выход?

Поменяли двери на балконе, с которого выход на запасную лестницу, а дырки вокруг каркаса до сих пор не заделаны, хотя комиссия уже подписала документы о капитальном ремонте дома.

Мы хотим жить в нормальных человеческих условиях, так как своевременно оплачиваем коммунальные услуги. Надеемся, что чиновники нас наконец-то услышат.

Жители дома №43 по улице Ленина в г.Солигорске: Андроновы (кв.8), М.М.Чечко (кв.7), Н.С.Болотко (кв.27), Л.К.Лукашевич (кв.29), А.Ф.Матиевич (кв.66), Фролова (кв.67), всего 17 подписей.

ПРАПАНОВА

Вярніце рэлігійную адукацыю!

Большавіцкая ўлада пазбавіла дзяцей магчымасці атрымліваць у школах рэлігійную адукацыю. Мала што змянілася і пасля таго, як разваліўся Савецкі Саюз. Я лічу, што трэба паўсюдна ўвесці духоўнае выхаванне дзяцей у садках, школах, гімназіях, ліцэях, каледжах.

Беларуская праваслаўная царква мае поўнае права не прасіць, а патрабаваць ад улад: вярніце ў школы і дугія навукальныя ўстановы выкладанне Закона Божага! Некаторыя служыцелі храмаў стварылі так званыя нядзельныя школы. Але гэта кропля ў моры, таму трэба вырашаць праблему на нацыянальным узроўні.

Расціслаў ВАШКЕВІЧ, мінчанін.

ПОГЛЯД

Вы ж не прадажныя акцёры...

Заўважаю: у апошні час лідары палітычных партый направа і налева даюць інтэрв'ю. І за рэдкім выключэннем гавораць, што будуць удзельнічаць у парламенцкіх і прэзідэнцкіх выбарах, якія набліжаюцца. А вы, хлопцы, упэўнены, што гэта будучы сапраўдны дэмакратычны выбары, а не фальшывы спектакль? Спачатку дамагайцеся, каб і адна і другая палітычныя кампаніі прайшлі ў адпаведнасці з цывілізаванымі нормамі. А калі гэтага не будзе, то, скажыце, які сэнс удзельнічаць у спектаклях, пастаўленых па недэмакратычных сцэнарыях?

Вы ж не прадажныя акцёры...
Васіль ЖУРАЎКОЎ, грамадзянін з дэмакратычнымі поглядамі.

Тэзісы правільныя, а што далей?

Калі я чытаў артыкул Пятра Мігурскага «Як вывесці Беларусь на новы эканамічны ўзровень», то звярнуў увагу на такую выснову: «Сучаснай Беларусі патрэбна своеасаблівая спіраль карысці для грамадства: дэмакратызацыя – прыватная маёмасць – замежныя інвестыцыі – вынік». Абсалютна правільныя тэзісы. Але як дасягнуць гэтай самай дэмакратызацыі, якую аўтар спраўдліва размясціў на пачатку спіралі?

Партыя вызначыла аж 35 сацыяльных праблем, якія неадкладна павінны вырашацца ўладамі. А я магу налічыць 35 прычын, з-за якіх змена ўлады ў сённяшняй Беларусі немагчыма. Аднак я не буду стаіць чыгача іх пералікам, тым больш што

кожны, каму гэта цікава, асноўныя з іх ведае.

Многія з сённяшніх рэшткаў апазіцыі мне здаюцца найўнімі рамантажыямі. Такім жа найўнім быў некалі і Зянон Пазыняк, які на сцэнтры з выбаршчыкамі ездзіў на трамваі і гаварыў народу тое, што думаў. А яго канкурэнт насіўся па рэгіёнах на хуткіх іншамарках і гаварыў тое, што хацеў пачуць народ.

Папулізм быў, ёсць і будзе асноўнай зброяй у барацьбе за ўладу як на Усходзе, так і на Захадзе. Менталітэт народа, які вызначаецца каэфіцыентам прыліпання локшыны да вушэй электрату, можа змяніцца не раней як праз тысячы гадоў разам са зменай генетычнага кода.

Паглядзіце на ўкраінскіх прэзідэнтаў на прэзідэнцкіх пазалочаных ўнітаз (не ведаю, ці заманілі яго пасля Януковіча). Амаль усе яны абацяюць спыніць вайну на ўсходзе краіны, хоць добра разумеюць, што гэта залежыць толькі ад таго, хто спачывае пад зоркай не Віфіліскай, а крамлёўскай.

А ў нашай хаце ўсё ціха, спакойна, стабільна, і толькі ў запечку трэшкі ўецца драпанне прусакоў, але дастаткова гаспадару адзім раз чмыкнуць туды інсектыцыдам – і ўсё сціхне.

Не паспее адправіць у рэдакцыю пісьмо, як у «Народнай Волі» з'явілася новая публікацыя, на гэты раз старшын Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі

Ігара Барысава «Партыям – зяленыя свет». І зноў усё правільна, і зноў няма аб чым спрачацца. «Палітычныя змены ў першую чаргу павінны адбывацца праз прыняцце новай рэдакцыі Канстытуцыі», – хоча добра разумеюць, што гэта залежыць толькі ад таго, хто спачывае пад зоркай не Віфіліскай, а крамлёўскай.

Што і казаць, няпростае праблему стаіць перад беларускай нацыяй. Але дзе тыя сілы, якія здольны іх вырашыць?

В.А.ЛІСТАПАД, былы настаўнік, ударнік XII пяцігодкі.
в.Лучнікі Слуцкага раёна.

ТОЧКА ЗРЕНИЯ

Александр ФЕДУТА

Суверенный интернет?

Пока президенты России и Беларуси катаются на лыжах, Государственная дума Федерального собрания Российской Федерации одобрила в первом чтении закон о переходе страны на суверенный интернет. Или что-то в этом роде.

Я не знаю, как он будет действовать. Я вообще мало что понимаю в интернете, не слишком доверяю ему и предпочитаю не хранить в нем то, что, с моей точки зрения, должно существовать в одном экземпляре, – ни документы, ни фотографии. Не верю я и в то, что электронные книги заменят полностью книги бумажную. А что касается убитых якобы социальными сетями и информационными сайтами газет, то я лично знаю пока только одно такое издание. И то, с моей точки зрения, это было не столько убийство, сколько самоубийство: газета могла еще долгое время существовать и радовать меня как читателя.

Но интернетом я пользуюсь активно. Правда, в последнее время, прилетая в Киев, испытываю некоторые затруднения. Например, я привык пользоваться почтовым ящиком, расположенным на российском сервере «Яндекс». После того как в 2010 году, во время избирательной кампании, его активно взламывали все, кому не лень, а потом еще и изымали мой домашний компьютер, я решил: гори оно всё гаром! Проще не писать никому ничего опасного, чем думать о безопасности своей почты не смыкая глаз дни и ночи, точно у маргеновских печей. А сейчас украинские власти приравнивали «Яндекс» к оружию гибридной войны и отключили возможность пользоваться им на своей территории. Их право, конечно. Но я в Киеве попросту лишен возможности читать свою электронную почту. Создавать еще один ящик, на американском сервере, ставить пересылку туда своих писем с «Яндекса»? Можно, конечно. Но я уже привык, и затруднять себе жизнь, пересылая сотням своих корреспондентов новые координаты, как-то не хочется.

Судя по всему, после принятия Государственной думой России соответствующего закона, неудобства, возникающие у меня во время пребывания в Украине, покажутся мне детским лепетом в сравнении со штормом посреди Атлантического океана. Я не могу понять не только то, как я смогу пользоваться новостными сайтами (например, сайтом Радио Свобода) на территории России, где я время от времени бываю по научным делам. Я не могу понять, что после этого произойдет с нашим, белорусским, сегментом интернета. То есть мы в Беларуси сможем заходить на российские сайты (например, на сайт «Новой газеты»? Ведь мы-то останемся в мировой паутине – надеюсь... Или же, отключаясь от всяких там американцев и европейцев, Россия поставит и нас перед соответствующим выбором: ребята, или следуете в нашем фарватере, или мы и от вас заодно изобавляемся. И как мы тогда будем функционировать? Тем более что непредсказуемую предсказуемость белорусских властей в отношении интернета мы с вами хорошо знаем.

Интернет, конечно, не мексиканско-американская граница. Между Мексикой и Америкой стену, вероятно, воздвигнуть можно, что обеспечит американцам некоторое количество рабочих мест. В успешность проекта по переходу России из всемирной паутины в паутину собственную я верю несколько меньше. Но здесь дело такое, что и стоящие часы два раза в сутки показывают абсолютно точное время. Сомнения сомнениями, но вдруг в данном случае у них, в России, на этот раз что-то получится? Может быть, кто-нибудь из специалистов объяснит нам, чем это грозит для белорусского пользователя на практике. Зря, что ли, все эти IT льготами пользуются?

Кстати, что будет с этими льготами после того, как Россия – не дай бог, конечно, – попытается и нас втянуть в эту авантюру? Сохранится ли в этом случае любимое детище Валерия Цепкало (имею в виду корпорацию айтишников), или они все дружно, целым парком, снимутся с насиженного места и улетят в более теплые края?

В общем, много вопросов. Но рисковать не хочется. А то катаются наши президенты на лыжах в Сочи, катаются, и не известно, куда мы вместе с ними докатимся...

Нет, в данном случае я не про Союзное государство. Пока – всего лишь про интернет.

ВІЗІТ

Мінск чакае еўракамісара па бюджэце і чалавечых рэсурсах

Як паведаміў прэс-сакратар Міністэрства замежных спраў Анатоль Глаз, на наступным тыдні ў Мінск прыляціць еўрапейскі камісар па бюджэце і чалавечых рэсурсах Понтэр Этынгер.

Ён сустрэнецца з прэм'ер-міністрам Сяргеем Румасам, міністрам фінансаў Максімам Ермаловічам і намеснікам міністра замежных спраў Алегам Краўчанкам.

«Плануецца абмеркаваць актуальныя пытанні развіцця палітычнага дыялогу і гандлёва-эканамічнага ўзаемадзеяння па лініі Беларусь-ЕС, а таксама ўзаемадзеяння ў фінансавай і мытнай сферах», – сказаў прэс-сакратар МЗС Беларусі Анатоль Глаз.

БУДЬТЕ ЗДОРОВЫ!

Фармкомпания отзывает лекарство от кашля Эреспал

Французский производитель «Сервье» приостановил действие торговых разрешений на препараты, содержащие фенспирид.

Информация об этом опубликована на официальном сайте компании «Сервье».

Уточняется, что причина изъятия с рынка препарата – результаты «новых доклинических исследований безопасности, предполагающих, что препарат может влиять на изменение сердечного ритма».

Медицинских работников просят больше не назначать этот препарат, а пациентов – прекратить лечение. Как сообщает научное-популярное издание «Чердак», пациентам, принимавшим Эреспал ранее, беспокоиться не стоит, так как изменения сердечного ритма возникают только во время курса приема этого средства.

Среди отечественных врачей мнения разделились: одни специалисты продолжают считать препарат эффективным, другие выступают против него.

ВОТ ЭТО ДА!

Индийские полицейские начали защищать туристов от макак

Стражи порядка, работающие на территории Тадж-Махала, начали отпугивать пристающих к туристам макак с помощью рогаток.

Животные не только не боятся подходить к людям, но и могут укусыть. В мае прошлого года от нападения обезьян пострадали два французских туриста. В ноябре обезьяна выхватила младенца у местной жительницы и бросила на крышу. Ребенок скончался от полученных травм.

Ежедневно мавзолей-мечеть в Агре посещает около 25 тысяч туристов. Рядом со знаменитым памятником обитают несколько тысяч обезьян, которые приходят к мусорным контейнерам в поисках пищи. Каждый месяц регистрируется один-два случая нападения на людей.

В конце января охранники начали использовать рогатки, чтобы отпугнуть обезьян. Однако после того, как о нововведении сообщили в СМИ, начальник охраны Тадж-Махала подвергся серьезной критике со стороны зоозащитников, которые обвинили полицейских в злоупотреблении властью и жестоким обращении с животными. Под давлением общественности стражи порядка были вынуждены отложить рогатки. «Обезьяний вопрос» в Тадж-Махале по-прежнему остается нерешенным.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

У Карэі Станіслава Шушкевіча ўзнагародзілі ордэнам, а яго жонцы падарылі швейцарскі гадзіннік

Былы старшыня Вярхоўнага Савета Беларусі па-ранейшаму жаданы госць на многіх міжнародных форумах.

Днямі на сустрэчы дэпутатаў Вярхоўнага Савета Беларусі 12-га склікання не было Станіслава Шушкевіча. Многія задаваліся пытаннем: чаму? Усё аказалася проста – Станіслаў Станіслававіч быў у Сеуле, дзе правёў каля тыдня.

– У Паўднёвай Карэі праходзіў Міжнародны саміт «За мір ва ўсім свеце», – падзяліўся ён уражаннямі ад паездкі. – На форуме разглядаліся два пытанні. Першае: што неабходна, каб быў мір і спакой у свеце? І другое – аб'яднанне Карэі.

У Сеул з'ехаліся больш за 40 былых і дзеючых кіраўнікоў дзяржаў, і шэсць з іх (у тым ліку і я) былі ўзнагароджаны спецыяльным ордэнам (на фота) за ўнёсак у захаванне міру. Трэба сказаць, што ўзнагарода маштабная ў літаральным сэнсе – ордэн важаецца каля 200 грамаў.

– Арганізацыя мерапрыемства – на ўзроўні?

– Саміт быў проста грандыёзны! Уявіце сабе, што ён праходзіў у палацы, зала якога змяшчала каля 30 тысяч чалавек, і яна была запоўнена цалкам не толькі гасцямі, але і карэйскай моладдзю. Форум праходзіў у 60 кіламетрах ад Сеула, і, калі аўтобусы рушылі з карэйскай сталіцы, то з іх атрымаўся басконцы ланцуг.

Увогуле, я заўсёды захапляўся тым, як карэйцы ўмеюць ладзіць такога кшталту мерапрыемствы і масавыя сустрэчы гасцей. Усё дысцыплінавана, распісана па хвілінах, ніякай мітусні. Вось так яны, дарэчы, і працуюць, а таму і ў эканоміцы адпаведныя вынікі.

Прыйм быў фантастычны! Мясце з жонкай пасялілі ў шыкоўным пяцізоркавым гатэлі. Не паспяваеш нешта папрасіць, а цібе ўжо абслугоўваюць. Навокал самыя перадавыя навінкі тэхнікі, усё гэта найперш для людзей.

– Да Карэі – шлях далёкі. Здароўе дазваляе ў 84 гады пераносіць такія складаныя пералёты?

– Гэты пералёт добра перанёс,

бо жонка спала, і мне ніхто не перашкаджаў. (Смяецца.). А ўвогуле, палёт ад Масквы да Сеула заняў каля 8 гадзін. І самае пагане, што было ў дарозе, дык тое, які «падарунак» мне зрабіла Саюзная дзяржава. Таму што з Мінска можна адправіць багаж у сталіцу Карэі, а адтуль – немагчыма.

І калі прылятаеш у Маскву, то спачатку багаж трэба аформіць на мытні ў Маскве: прайсці ўсе кантролі, блукаць па аэрапорце... Я ўвогуле стараюся з расійскай сталіцы нікуды не вылітаць, бо гэта толькі дадатковы галаўны боль, але зараз іншага выхаду не было. Дарэчы, у Сеуле я бываю рэгулярна раз-два на год.

– Падчас форуму быў вольны час?

– Трэба адзначыць, што графік працы быў досыць насычаны: пленарныя пасяджэнні, дыскусіі. Усё было зараней спланавана, практычна кожнаму запрашанаму была дадзена магчымасць выступіць на саміце. Я таксама выступаў, затым былі пытанні. Галоўны тэзіс майго даклада быў такі: барацьба за мір і стабільнасць у свеце – гэта ў першую чаргу барацьба за дэмакратыю.

Таму працы было шмат, але, каб удзельнікі форуму крыху адшлі ад дзелавых спраў, нас звалілі ў балет на пастаноўку

«Дон Кіхота» ў карэйскай інтэрпрэтацыі. Тут можна сказаць коротка: бліскучы спектакль!

– Калі з жонкай ездзілі, то, напэўна, і без шопінгу не абыйшлося?

– Практычна нічога там не купілі, бо былі толькі ў краме пры гасцініцы. Хаця жонка набыла там шмат марской капуста ў прыгожай упакоўцы, прывезлі яе ў Мінск. І яна яе любіць, і мне падабаецца.

Але ў Сеуле нам надарылі мноства сувеніраў. Мне – кнігі, ордэн, як ужо казаў. Маёй жонцы, як першай лэдзі першага кіраўніка незалежнай Беларусі, шыкоўны і вельмі дарагі швейцарскі гадзіннік Cartier.

– У Карэі мяса сабакі – традыцыйная нацыянальная страва. Не пакаштавалі?

– Не каштаваў і не было такога жадання, хаця ад карэйскай кухні я проста ў захапленні. Мне падабаюцца стравы з морепрадуктаў, і ў Карэі іх гатуюць неверагодна смачна.

Алесь СІВЫ.

СТОП-КАДР

Тридцать футбольных полей могли бы поместиться в чаше «глаза небес»

Так китайцы называют свой радиотелескоп FAST – самый большой в мире с полностью заполненной апертурой, то есть со сплошной поверхностью антенны.

Диаметр телескопа – 500 метров. По этому показателю он уступает российскому телескопу РАТАН-600 в Карачаеве-Черкесии, диаметр которого 576 метров, однако превосходит его по собирающей площади (РАТАН имеет кольцеобразную антенну, а FAST – неподвижную сферическую). Китайский телескоп смонтирован в провинции Гуйчжоу в карстовой котловине Даводан. В журнале «Вокруг света» сказано: чтобы собрать «глаз» из 4450 треугольных панелей-отражателей, китайским властям пришлось потратить более 185 миллионов долларов и переселить свыше девяти тысяч человек.

С МИРУ ПО НИТКЕ

Италия отклонила рекордное количество заявок о предоставлении убежища

Италия отклонила рекордные 24.800 заявлений о предоставлении убежища за последние четыре месяца.

Гуманитарные группы говорят, что это является следствием жесткой миграционной политики популистского правительства, сообщает The Guardian.

Количество отказов возросло на 25% по сравнению с предыдущими четырьмя месяцами с июня по сентябрь 2018 года. Рост совпадает по времени с введением в действие жесткого декрета Сальвини об иммиграции.

Декрет приостанавливает процесс подачи ходатайства об убежище лицами, которые считаются «социально опасными», а также отменяет разрешение остаться в стране для некоторых из них, кому отказано в официальном статусе беженца, но которые не могут вернуться домой.

С октября более 7000 человек получили отказ в получении так называемой «гуманитарной защиты». В январе этого года было принято всего 150 заявлений по сравнению с 2091 заявлением в январе 2018 года.

В ООН получили официальное извещение об изменении названия Македонии

Генеральный секретарь ООН Антониу Гутерриш получил официальное извещение об изменении названия Бывшей югославской Республики Македония на Северную Македонию.

Об этом сообщает АР.

Представитель ООН Стефан Дужаррик заявил, что Гутерриш «приветствует этот шаг, который урегулирует давний спор между Афинами и Скопье и демонстрирует, что даже, казалось бы, неразрешимые вопросы могут быть решены путем диалога и политической воли».

Дужаррик заявил, что Генеральный секретарь «призывает государства-члены, региональные организации и всех международных партнеров поддержать исторические шаги сторон».

Напомним, 12 февраля правительство в Скопье официально сообщило об изменении названия «Македония» на «Республика Северная Македония».

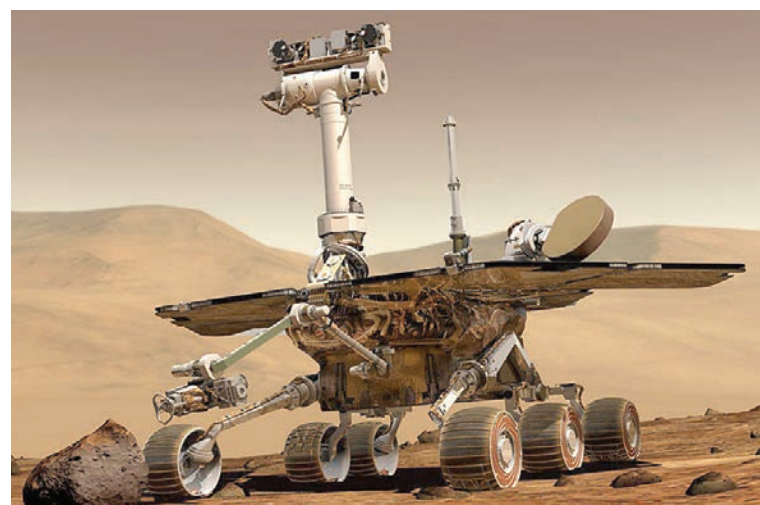
СЛЫШАЛИ?

Марсоход больше не работает

Миссия прибывшего на Марс в 2004 году ровера Opportunity завершена, марсоход перестал отвечать на сигналы с Земли. Об этом объявило Американское аэрокосмическое агентство (NASA).

Opportunity прибыл на Марс в 2004 году и изначально был рассчитан на 90 дней работы, однако его миссия продлилась 15 лет.

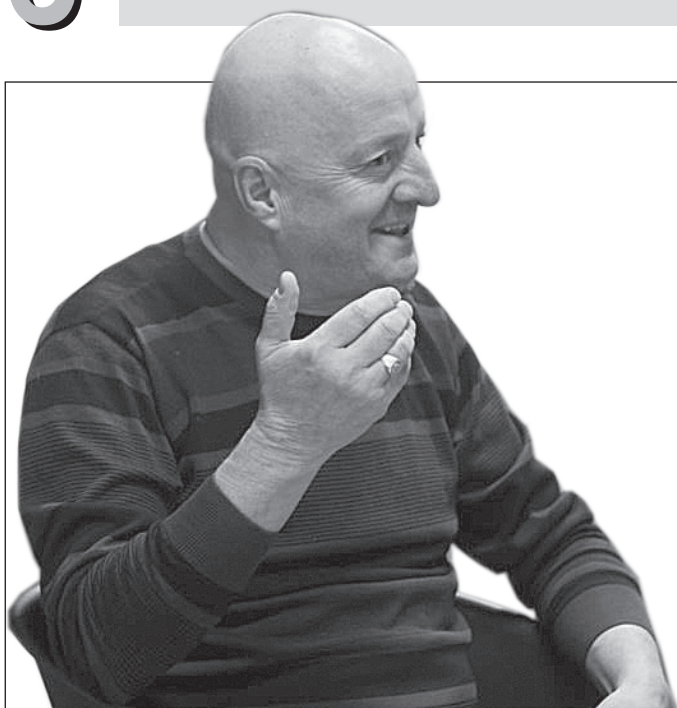
Связь с марсоходом прервалась 10 июня 2018 года после сильнейшей пылевой бури на Марсе, и после этого попытки

вновь связаться с ним не дали результата.

К 2020 году NASA планирует доставить на поверхность Марса еще один аппарат для сбора информации, на основании которой ученые оценят вероятность существования жизни на Марсе.

АСОБА

Віктар ШАЛКЕВІЧ: «Я ў тэатры ўжо найграўся»

Беларускаму барду, акцёру, паэту, шоўмену Віктару Шалкевічу споўнілася 60 гадоў. Ягонае творчасць добра знаёма не толькі жыхарам сталіцы, з канцэртамі, імпрэзамі ён любіць выступаць і ў невялікіх гарадках і мястэчках.

Наперад і ніколі назад

– Віктар, з якім настроём адзінаццаць мінулае, як наогул успрымаеш жыццё?

– Ёсць некаторыя справы, якія ўдалося зрабіць, а ёсць тыя, якія яшчэ практычна перад табою, і іх хочацца завяршыць, бо яшчэ адчуваеш у сабе нармальныя сілы. – Дзяцінства згадваецца? Якім быў той час? Напэўна ж, хадзіў у піянерах і камсамольцах...

– Згадваюцца не піянеры і камсамольцы, а тое, як, да прыкладу, пайшлі аднойчы з сям'яў некуды ўзімку, ды так, што я вярнуўся дахаты з поўнымі ботамі вады. Боты потым у хаце пераабуў, але памятаю, як тата на гарох паставіў, бо нельга было так проста ўцячы з хаты і ўсё.

Памятаю яшчэ, як у дзяцінстве хварэў, а ў школе было нейкае Свята буквара, я прадстаўляў літару «Б», павінен быў чытаць чатырохрадкоўе: «Был у бабушки баран, громко бил он в барабан...» А я захварэў і не здолеў пайсці на гэта свята...

Памятаецца, як з татам па ёлку ў лес хадзілі, потым упрыгожвалі яе, і тады гэта было нармальна, а зараз за такі паход у лес міліцыя штрафвае. Класна было, калі пасля Калядаў брат старэйшы да нас прыходзіў. Сядлі да стала, рэзалася сала – яно было настывалае, мама капусты прыносіла, гуркі, на стол самагонку ставілі... Я, канешне, не піў, але бачыў, як гэта дарослым падабалася...

«Нас вучылі, што кожная капейка зарабляецца працай»

– Памятаеш людзей, якія цябе ў той час акружалі?

– Шыкоўныя былі сябры, шыкоўныя былі людзі! Я заўсёды кажу, што тыя людзі, якія пажылі ў міжваенны час, нечага каштавалі. Яны былі людзьмі самадзастатковымі і мелі пачуццё ўласнай годнасці. У нас у Перазаве ніхто ў камуністычную партыю не ўступаў – гэта было сорамна. З нашага мястэчка паходзілі людзі, якія пазней сталі дактарамі, настаўнікамі, інжынерамі і г.д. Файныя ў мяне былі бацькі, суседзі, местачкоўцы, якія тады і закладвалі ў нас зарад на ўсё жыццё.

– Побач былі добрыя, цікавыя людзі, але ўсе жылі ў закрытай краіне, не мелі ніякіх перспектыв, за мяжу было забаронена выязджаць...

– Гэта так, але, мне здаецца, мы тады проста жылі і ўсё роўна чакалі, што нешта зменіцца. У памяці нашых бацькоў было і іншае жыццё, пра якое яны распавядалі. І галоўнае, чаму яны нас вучылі, – што кожная капейка зарабляецца цяжкай працай. Гэта было, калі пасля Калядаў брат старэйшы да нас прыходзіў. Сядлі да стала, рэзалася сала – яно было настывалае, мама капусты прыносіла, гуркі, на стол самагонку ставілі... Я, канешне, не піў, але бачыў, як гэта дарослым падабалася...

Хацелася падабацца дзяўчатам

– А калі пачала зараджацца твая цікаўнасць да творчасці?

– Памятаю, што недзе ў 12 гадоў напісаў пазму і так схаваў яе, што дагэтуль не знайшоў. Я добра пісаў у школе сачыненні, мы выпускалі насценную газету, а яшчэ я вельмі шмат чытаў. У нас былі дзіцячая бібліятэка, школьная і раённая – я ва ўсе быў запісаны, хадзіў і браў там кнігі. Мне вельмі тады падабалася прыгодніцкая літаратура кішталту пра капітана Кука, пра Нязнайку

і яго сяброў. Мне пашэнціла, што ў нас была вельмі цікавая першая настаўніца – Марыя Нікіфараўна Горбач. Здаралася, што нехта прыносіў на ўрок цікавую кнігу, і яна дазваляла, каб хтосьці адзін чытаў яе ўголас, а мы ўсім класам слухалі. Вось такая была эвалюцыя.

– У цябе былі тады нейкія ідэалы, да каго хацелася быць падобным?

– Хацелася падабацца дзяўчатам – гэта было самым галоўным. У нас у Перазаве была школа-інтэрнат, і там часта праводзіліся турніры па настольным тэнісе. Сваіх дзяўчат

мы ўсіх ведалі, а тут прыязджалі дзяўчаты з Навагрудка, Ліды, іншых гарадоў, і шмат прыгожых. І вась, глядзячы на іх, унутры ўсё пачынала варушыцца. А асаблівых ідэалаў не было, ды і падобным ні на кога быць не хацеў.

3 першай песняй аб'ездзі ці не палову раёна

– А першыя песні твае пад уплывам чаго з'явіліся?

– Тады ўсе хацелі іграць на гітары, але не было каму навучыць. Брат аднакласніка навучыў, а я напісаў песню, і мы потым аб'ездзілі

з гэтай песняй з канцэртамі ці не палову раёна. Дарэчы, я ў той час вельмі добра спяваў, але потым у мяне паламаўся голас.

«Я верны сын каталіцкай царквы»

– Дарэчы, ты ўдзельнічаеш у дабрачынных канцэртах? Памятаецца, яшчэ Шаляпін некалі казаў, што бясплатна толькі птушчкі спяваюць.

– Часам здараецца, што канцэрт просіць даць ксёндз і знаходзіцца людзі, якія мяне падвозяць у парафію. Я з задавальненнем еду, бо я верны сын каталіцкай царквы і не магу адмовіць ксяндзу. Што тычыцца іншых канцэртаў, то трэба разумець, што на дзяржаўныя святы і ў вялікія залы мяне ніхто не запрашае, даводзіцца самарэалізоўвацца ў больш сціплай аўдыторыі.

– А перад кім ты ніколі не выступіў бы?

– Пытанне, на якое я адказаць не магу. Аляксандр Вярцінскі некалі казаў: я артыст і асоба нейтральная. Але што значыць нейтральная? Проста кожны выканаўца мае сваіх глядачоў, і ў такім выпадку Іван Пятроў ніколі не выступіў бы перад ваеннымі будаўнікамі, а Шалкевіч – перад ваеннымі ламацелямі. Але ў прычыне я не ведаю, што адказаць на гэтае пытанне. Да мяне аднойчы пасля канцэрта падышлі двое мужчын і сказалі, што прыйшлі сюды, бо ім распаўялі, што я антысэміт. Але, маўляў, паслухалі песні і вырашылі, што я не антысэміт.

«А хочацца ж яшчэ і піва папіць...»

– Ты п'яністы ў сваёй прафесіі, знайшоў сябе, гэта тваё?

– І зноў пытанне, на якое мне вельмі складана адказаць. Канешне, я адчуваю сатысфакцыю, калі на сцэне Купалаўскага тэатра ў спектаклі гучыць мая песня «Цнота» і зала выбухае задавальненнем. Але ўсё ж прафесія мая не самая лепшая. У прычыне, я ў тэатры ўжо найграўся. На жаль, сучасная акцёрская праца вельмі мала прыносіць грошай на жыццё. А хочацца ж яшчэ і піва папіць, і папярос купіць, і ў кіно схадзіць. Так складаецца жыццё ў нашай краіне, што чалавек муسیць скакаць. Таму і не дзіўна, калі акцёр у нашай краіне дзеля таго, каб падзарабіць,

мусіць класіцы печы, а дырэктар школы – канапаціць сцены. Але гэта асаблівае нашае жыццё. Проста стараецца рабіць усё добра і цікава.

«Цікава глядзець на маладое зялёнае...»

– А што засталося цяпер табе цікавым у жыцці?

– Самае цікавае цяпер для мяне – гэта калі пасадзіш бульбу і глядзіш, як яна прабіваецца праз глебу, каб вырасці. Мне многія кажуць, што васьмь непрыбыткова бульбу садзіць. Я адказваю: а мне падабаецца! Мне падабаецца, калі нешта маладое зялёнае пачынае тыраць з зямлі.

– Як бы ты акрэсліў свае адносіны з уладамі?

– Я ведаю, што яны ёсць, але я не кандыдат у прэзідэнты і таму не меў з імі асаблівых адносін. Я жыў у іншым жыццё і пра гэта нават не задумваюся. Відаць, Бог мяне на іншае месца паставіў.

«Хацеў бы быць цесляром...»

– Мы ўжо казалі пра твае таленты, а якія яшчэ ты хацеў бы мець?

– Я, на жаль, не ўмею дрэва струаць. Я вельмі хацеў бы быць цесляром. Вельмі зайдорсціў знаёмаму, які рабіў мне драўляны ложка, які шаліваў сцены, – гэта вельмі здорава. І ў мяне заўсёды была павага да людзей, якія нешта ўмеюць рабіць рукамі.

– Калі б у цябе была магчымасць праспяваць з любым артыстам, які некалі жыў, – каго б ты выбраў?

– Я хацеў бы выступіць з Маркам Грыхутам, на жаль, ён ужо нябожчык. Я яго страшэнна любіў, хаця мне, канешне, шмат хто з артыстаў падабаецца, і музыку я люблю самую розную.

«У мяне ёсць рэальная мара»

– А марыць ты любіш, што табе мроіцца?

– У мяне ёсць рэальная мара, і я хачу яе здзейсніць. Вось прыйдзе вясна, я скончаў упарадкаваць канцэртную пляцоўку ў двары свайго лецішча і арганізу ў фестываль, прысвечаны чарговым угодкам нашага караля Стэфана Баторыя. Вось гэта мая мара! Гэта чалавек, памяць якога варта ўшаноўваць.

Гутарыў Міхал КАРНЕВІЧ.

ЛИЧНОЕ ДЕЛО

Цирк – концлагерь для животных?

К своей цели человек идет всю жизнь, и дорога эта может быть с такими зигзагами!.. Художница Наталья Стельмашонок, человек с высшим академическим образованием (сначала Академия искусств в Санкт-Петербурге, потом в Минске), наконец, дочь народного художника Владимира Стельмашонка, оставила преподавательскую работу в Университете культуры и ушла работать в цирк. Рабочей. Можно добавить даже – простой рабочей. Теперь она кормит животных, убирает их клетки и говорит, что наконец занимается любимым делом, счастлива и потому вопрос о престижности профессии считает неуместным. Наталью гораздо больше волнует положение животных в клетках цирка и их жесткая (если не сказать – жестокая) муштра. Она уверена, что эта древняя забава – смотреть на дрессированных зверей на арене – должна наконец исчезнуть из развлечений культурного человека. Звери, равноправные жители планеты, не заслужили таких унижений.

– Вы, Наталья, человек без предрассудков: захотели – и круто поменяли свою жизнь. Как правильно называется ваша должность в цирке?

– Рабочий по уходу за животными. Вы смущены? Я ни грамма. У меня всю жизнь чередуются искусство и животные. Надо было сразу на ветеринарный идти, конечно. Но отпугнула химия, которую там сдаю на вступительных экзаменах.

– А может быть, вы просто боялись огорчить папу, известного художника?

– Вот уж нет! После школы пошла работать с лошадьми в Ратомке. А после учебы в Академии искусств – в зоопарк. Хотела непосредственно к животным, но директор посмотрел на диплом и обрадовался: «Нам как раз нужен художник!» Пришлось оформлять праздники, ползать на четвереньках по всем дорожкам и рисовать

Наталья Стельмашонок.

следы тигра. А в цирке я работаю только третий год.

– Неужели в цирке платят больше, чем в университете?

– Конечно. В два раза больше! Как старший преподаватель в университете я получала 270 рублей.

– Расскажите, как животные живут за кулисами цирка.

– Их дрессируют, порой жестоко. Но даже если артист с ними по-хорошему, то это все равно плохо, потому что животное всю жизнь проводит в клетке. Часто в очень маленькой клетке. Животных в цирке быть не должно, вот мое мнение.

– Но если не будет животных в цирке, вы потеряете работу!

– Первая уйду с радостью. Сейчас обслуживаю два номера: в одном – обезьяны, собаки, ослы; в другом – пони и собаки разных пород. Конечно, кормят их очень хорошо, иначе они не смогут выступать на арене. Не далее как вчера получала на них кучу продуктов. Обезьяны едят ананасы, манго. Готовим им котлетки, кашки, сосиски, сырники. Можно сказать, питаются, как люди, или даже лучше.

– Обезьяны едят мясо?

– И мясо, и рыбу. Утром легким завтраком (немного фруктов, мус-

ли) или просто попить. А на обед и ужин – порция, как взрослому человеку. И уж точно больше, чем ем я, и больше, чем жена дрессировщика.

– Тогда чем же им плохо в цирке? Они ведь воли не знали, значит, и не тоскуют по ней.

– Одна обезьяна знала, ее контрабандой вывезли с родины, она каким-то окружающим путем пришла в наш цирк. Другой, самец, тот никогда на воле не жил, долго находился в зоомагазине, сидел в клетке с попугаями. И теперь у него нарушена психика, и он не может выступать – такой вот обезьян. Любит безобразничать, что-нибудь сломать. Милое животное, совершенно бесполезное. Лучше бы его в зоопарк отдали, ему было бы веселее.

– Сложные отношения у человека с животными... Охота на лис, коррида – древние традиции. Как и цирк диких животных. Почему надо от него отказаться?

– Цирк о животных должен забыть, это однозначно. Хотя бы пока о диких животных. Конечно, есть исключения, есть артисты, которые ни разу не ударили своих подопечных. Но все равно выводит дрессированное животное на арену – это удовлетворять потребность публики в низкой погоне. Закон, запрещающий использование животных в цирке, приняли в Украине, а также в Италии, Австрии, Греции, Швеции, Хорватии, Португалии – больше двадцати европейских стран теперь не показывают зверей в цирке. С 2020 года такой закон вступит в силу в Великобритании. В Китае также нет дрессированных животных. А в России – есть: дремучий в этом смысле край. И мы такие же. Никане не дорастем.

– А что, в неволе животные умирают раньше?

– Нет, у нас обезьяна породы лапундер умерла в 29 лет, а в природе они живут лет пятнадцать, не больше. Старый, полупарализован-

ный, сидел и сидел. Его пытались лечить... Зачем, когда он обречен?

– Сложный вопрос.

– А вот одна наша обезьяна пытается выбраться всегда и любыми способами. Развешивает гайки, пробует сломать клетку. Хотя сама очень добрая, умненькая, Кузей зовут.

– Знаете, в человеческом обществе, как считают социологи, тоже каждый десятый – революционер. Вот и ваша обезьянка, похоже, из такого разряда. А вы с артистами разговаривали на эту щепетильную тему?

– Конечно, нет, это бесполезно. Абсолютно. Это люди, как правило, из династий, их отношение к животным на арене сформировалось с детства. Один дрессировщик прямо сказал: «Я больше ничего не умею».

– Человека к обучению тоже принуждают: ставят оценки, наказывают порой – не дают сладкого, не пускают гулять.

– Человек заслужил, он по своей воле идет учиться, осознанно. А животных в цирк забирают насильно и дрессируют ради забавы. Зрители смеются, радуются и почему-то не хотят знать, что достигается эта «красота». Хотя, по-моему, это же очевидно. Я не говорю, что все артисты бьют своих подопечных. Но силу так или иначе применяют все. Например, животное не кормят, пока не выполнит команду. А кто дал право? Наши пони, например, катают детей три раза в день: до представления, в антракте и после. И выступают еще на арене. У них болят копыта, потому что их раньше временно сдлают. Вообще, цирковые лошади

все инвалиды: они скачут только в одну сторону, у них больные суставы из-за больших нагрузок.

– А у вас есть единомышленники в этом вопросе? Не в цирке, конечно, а в городе?

– Конечно! Однажды активисты экологического движения даже устроили в Минске манифестацию с плакатами: «Цирк – тюрьма для животных». Потом, правда, были оштрафованы за несанкционированное шествие.

– Надо писать в СМИ, разъяснять, бить в колокола. Надо воспитывать граждан.

– Я всем говорю: «Не ходите в цирк, друзья, когда приезжают звери. И детей учите, что нельзя дрессировать животных». И тогда вам будет не смешно смотреть на кенгуру в балетной пачке, у которой одна ножка была сломана и потому она

сейчас на арене, как корова на льду, расположится. Или, помню, катаем на пони детей, круг за кругом, животное уже еле ходит, но никому не жалко. Вдруг одна девочка восклицает: «Что вы мучаете пони!» Я на радость: «Правильно говоришь!» Но мама дает девочке деньги – и она тут же садится на пони. И люблю к животному заканчивается.

– На вас животные никогда не нападали? От стресса, усталости.

– Как же, пони кусал, бросался. А у мальчика – 200 килограммов весу. Обезьянки кусали, да так, что кровососа текла, – это мы так знакомы друг с другом. А теперь бросается только одна, та, которая не работает. Ей нужно внимание, его нет, она злится. Кстати, звери просыпаются поздно, продирают глазки к часам десяти, они очень недобольны, когда приходишь и рано включаешь свет. И после обеда почти все любят вздремнуть.

– От постоянного контакта с животными ваша одежда, наверное, пропиталась особым запахом. Ваших домашних это не смущает?

– Смущает. А меня нет. Зато не надо покупать французский парфюм, тратьаться. Духи совсем мне без надобности, бесполезны.

– Вы бывали свидетельницей ситуаций, когда животные на арене выходили из-под контроля?

– И смех и грех: однажды носорог надел перед зрителями такую большую кучу, извините за подробности... А обезьянка наша – правда, не здесь, а на гастролях – убежала с арены под купол цирка, причём прямо по головам зрителей.

– Ух ты! Зрители могли бы в суд подать.

– Легко. И правильно сделали бы.

– Вы хотели бы остаться в цирке навсегда?

– Кто знает... Я вообще живу, прислушиваясь к себе. Заработок меня не пугает.

Елена МОЛОЧКО.

Фото носит иллюстративный характер.

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь». 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 00.20 «Новости». 07.05, 08.05 «Новости экономики». 07.10, 08.10, 18.15, 00.00 «Зона Х». 09.10 «Главный эфир». 10.20, 12.10, 18.35, 19.20 «Вольная грамота». 12.10, 13.05, 14.30, 15.25 «Приговор идеальной пары». 15.15, 18.00 «Новости региона». 17.05 «Белорусское времечко». 21.00 «Панорама». 21.50 «Наши». 22.10 «След». 23.40 «Арена». 00.40 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Включайся!». 09.00, 18.40 «Тэлебарометр». 09.05, 20.05 «Понять. Простить». Док.сериал. 10.05 «Колейка в колейку». 10.40 «Мир найзнанку. Непал». 11.35 «Кунг-фу панды: захватывающие легенды». Мультсериал. 12.50 «Чип и Дейл спешат на помощь». Мультсериал. 13.40 «Динозавр». Мультфильм. 15.00 «Надоеда». Х/ф. 16.45 «Черепашки-ниндзя-2». Х/ф. 19.15 «Суперлито».

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь». 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 00.20 «Новости». 07.05, 08.05 «Новости экономики». 07.10, 08.10, 18.15, 00.00 «Зона Х». 09.10, 22.10 «След». 10.45, 12.10, 18.35, 19.20 «Вольная грамота». 13.05 «Детский доктор». 13.35 «День в большом городе». 14.35, 15.25 «Идеальный враг». 15.15, 18.00 «Новости региона». 17.05 «Белорусское времечко». 21.00 «Панорама». 21.50 «Специальный репортаж». 23.40 «Сфера интересов». 00.40 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Включайся!». 09.00, 17.25 «Тэлебарометр». 09.10, 20.00 «Понять. Простить». 09.45, 20.30 «Семейные истории». 10.15, 22.50 «Экстрасенсы-детективы». 11.15, 17.30 «Следствие любви». 12.50, 23.50 «Самара-2». 13.45 «Муж напрокат». 14.50 «До свидания». 15.40 «Ничего себе нюз». 15.45, 00.40 «Пин_код». 16.30 «Орел и решка. Кругосветка». 19.10 «Верю не верю».

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь». 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 00.15 «Новости». 07.05, 08.05 «Новости экономики». 07.10, 08.10, 18.15, 23.55 «Зона Х. Криминальные новости». 09.10, 22.05 «След». 10.45, 12.10, 18.35, 19.20 «Вольная грамота». 13.05 «Детский доктор». 13.35 «День в большом городе». 14.35, 15.25 «Идеальный враг». 15.15, 18.00 «Новости региона». 17.05 «Белорусское времечко». 21.00 «Панорама». 21.50 «На контроле президента». 23.35 «Сфера интересов». 00.35 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Включайся!». 09.00, 17.25 «Тэлебарометр». 09.10, 20.00 «Слепая». Док.сериал. 10.05, 22.35 «Экстрасенсы-детективы». 11.05, 17.30 «Следствие любви». 12.45, 23.30 «Самара-2». 13.40 «Муж напрокат». 14.45 «Барышня-крестянка». 15.40 «Ничего себе нюз». 15.45, 00.20 «Пин_код».

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь». 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 00.20 «Новости». 07.05, 08.05 «Новости экономики». 07.10, 08.10, 18.15, 00.00 «Зона Х. Криминальная хроника». 09.10, 22.10 «След». 10.45, 12.10, 18.35, 19.20 «Вольная грамота». 13.05 «Детский доктор». 13.35 «День в большом городе». 14.35, 15.25 «Идеальный враг». 15.15, 18.00 «Новости региона». 17.05 «Белорусское времечко». 21.00 «Панорама». 21.50 «Специальный репортаж». 23.40 «Сфера интересов». 00.40 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Включайся!». 09.00, 17.30 «Тэлебарометр». 09.10, 20.10 «Слепая». Док.сериал. 10.10, 22.05 «Экстрасенсы-детективы». 11.05, 17.30 «Следствие любви». 12.45, 23.00 «Самара-2». 13.40 «Орел и решка. Кругосветка». 14.40 «ЖаннаПожени». 15.40 «Ничего себе нюз». 15.45, 23.50 «Пин_код». 16.30 «Муж напрокат».

21.05, 22.05 «Папа понал». 22.00 «КЕНО». 22.55 «Иди сюда и танцуй». 23.00 «Самара-2». 23.50 «Сыграй меня, если сможешь».

Беларусь 3

07.00 «Дабрананак». 07.35, 15.05 «Беларуская кухня». 08.05, 12.00, 20.15 «Навіны культуры». 08.20 «Нацыянальны хіт-парад». 09.15, 17.50 «Падранкі». М/ф. 10.45 «Навукаманія». 11.10 «Майстры і куміры». 12.25 «Люблю і памятаю». 13.00, 21.45 «Жукаў». 14.00 «Партызаны». 14.25, 21.05 «Апошні дзень». 15.30 «Наперад у мінулае». 15.55 «Белая Русь, ты мая». 17.15 «Доказы з мінулага». 19.20 «Спецназ Другой сусветнай». 20.00 «На прыродзе». 20.40 «Калыханка». 22.40 «Як мы жылі на вайне». 23.05 «Тэатр у дэталях». «Хлопчык, які плаваў з піраніямі». Спектакль Беларускага дзяржаўнага тэатра лялек. 23.30 «Свято далёкай зоркі».

Беларусь 5

07.00 Бياتлон. Этап Кубка мира. Солт-Лейк-Сити. Супермикс.

21.05, 22.05 «Папа понал». 22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».

Беларусь 3

07.00 «Дабрананак». 07.35, 15.05 «Беларуская кухня». 08.05, 12.00, 20.15 «Навіны культуры». 08.25, 18.30 «Майстар і Маргарыта». 09.15, 17.05 «Мільён у шлюбным кошыку». М/ф. 10.45 «Я хачу гэта ўбачыць». 11.10 «Майстры і куміры». 12.20, 20.30 «Гэты дзень». 12.25 «Спецназ Другой сусветнай». 13.00, 21.45 «Жукаў». 14.00 «Партызаны». 14.25, 21.05 «Апошні дзень». 15.35 «Маладзечанскі зорапад». 19.30 «Баша лато», «Пяцёрчанка». 20.00 «Суразмоўцы». 20.40 «Калыханка». 22.40 «Як мы жылі на вайне». 23.05 «Камертон». 23.30 «Свято далёкай зоркі». Памяці пісьменніцы Таісы Бондэр.

Беларусь 5

07.05 Бياتлон. «Гонка легенд – 2019». 09.30 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. Выедожурнал. 10.00 Тенніс. WTA. Дубай. Прямая трансляцыя.

16.30 «Верю не верю». 19.05 «Орел и решка. Кругосветка». 20.55, 22.05 «Обмен женами-2». 22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».

Беларусь 3

07.00 «Дабрананак». 07.35, 15.05 «Беларуская кухня». 08.05, 12.00, 20.15 «Навіны культуры». 08.20, 12.20, 20.30 «Гэты дзень». 08.25, 18.30 «Майстар і Маргарыта». 09.15, 17.05 «Памылкі юнацтва». М/ф. 10.45 «Я хачу гэта ўбачыць». 11.10 «Майстры і куміры». 12.25, 19.20 «Спецназ Другой сусветнай». 13.00, 21.45 «Жукаў». 14.00 «Партызаны». 14.25, 21.05 «Апошні дзень». 15.30 «Запята калекцыя беларускай песні». 20.00 «Архiтэктурa Беларусі». 20.40 «Калыханка». 22.40 «Як мы жылі на вайне». 23.05 «Запіскі на палях». 23.30 «Свято далёкай зоркі». Памяці мастака Вячаслава Ражкова.

Беларусь 5

07.00 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/8 фінала. «Ліон» (Францыя) – «Барселона» (Іспанія). 09.00, 00.45 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Дзевянік ігрового дня. 09.30 «Ліга гандбола».

19.10 «Верю не верю». 21.00 «Третий лишний». 22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».

Беларусь 3

07.00 «Дабрананак». 07.35, 15.05 «Беларуская кухня». 08.05, 12.00, 20.15 «Навіны культуры». 08.20, 12.20, 20.30 «Гэты дзень». 08.25, 18.30 «Майстар і Маргарыта». 09.15, 17.05 «Яшчэ не вечаар». М/ф. 10.45 «Я хачу гэта ўбачыць». 11.10 «Майстры і куміры». 12.25, 19.20 «Спецназ Другой сусветнай». 13.00, 21.45 «Жукаў». 14.00 «Партызаны». 14.25, 21.05 «Апошні дзень». 15.30 «Купала і Колас. Вы нас гадавалі». 20.00 «Архiтэктурa Беларусі». 20.40 «Калыханка». 22.40 «Як мы жылі на вайне». 23.05 «Майстэрня. Гісторыя аднаго мастака».

Беларусь 5

07.00 Бياتлон. ЧЕ. Раубічы. Індывідуальная гонка. 08.40 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/8 фінала. 10.35 Хоккей. КХЛ. «Вітязь» (Московская область) – «Динамо» (Мінск). 12.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Дзевянік ігрового дня.

07.55 Бياتлон. Этап Кубка мира. Солт-Лейк-Сити. Смешанная эстафета. 09.15 «Итоги недели». 10.00, 19.50 Тенніс. WTA. Дубай. Прямая трансляцыя. 15.45 «Большой спорт». 16.30 Бياتлон. «Гонка легенд – 2019». Прэв'ю. 17.00 Бياتлон. «Гонка легенд – 2019». Прямая трансляцыя. 19.35, 21.50 «Спорт-центр». 22.00 Смешанные единоборства. UFC.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 01.05«Наши новости». 06.10, 07.10, 08.10 «Наше утро». 09.10 «Контурь». 10.00 «Жить здорово!». 11.10 «Детективы». 11.50 «Модный приговор». 13.10 «Аромат шиповника». 15.00 «Давай поженемся!». 16.20 «Мужское/женское». 17.25, 18.20 «На самом деле». 18.55, 21.10 «Удача в придачу!» с «Евроопт». Дневник. 19.00 «Пусть говорят». 20.00 «Время». 21.15 «Наша жизнь». 22.15 «Гадалка». 23.15 «Убойная сила».

17.55 «Лига гандбола». 18.25 Гандбол. СЕНА-Газпром лига. БГК им.Мешкова (Беларусь) – «Войводина» (Сербия). Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»). 20.00 Хоккей. Чемпионат Беларуси. «Шахтер» (Солигорск) – «Неман» (Гродно) (в перерывах – «Спорт-центр»). 22.15 «Спорт-кадр». 22.45 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. «Ливерпуль» (Англия) – «Бавария» (Германия) (в перерыве – «Спорт-центр»). 00.45 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Дневник игрового дня.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 00.55 «Наши новости». 06.10, 07.15, 08.15 «Наше утро». 07.10, 08.10 «Тревожная кнопка». 09.10 «Жить здорово!». 10.20 «Детективы». 11.10 «Модный приговор». 12.20, 13.10 «Аромат шиповника». 14.40 «Давай поженемся!». 15.35, 16.20 «Мужское/женское». 16.55 «На самом деле». 18.20 «Удача в придачу!» с «Евроопт». Дневник. 19.05 «Пусть говорят». 20.00 «Время».

10.00 Тенніс. WTA. Дубай. 15.30 Бياتлон. ЧЕ. Раубічы. Прэв'ю. 15.55 Бياتлон. ЧЕ. Раубічы. Індывідуальная гонка. Мужчыны. 17.50 «Ковел про футбол». 18.10 «Слэм-данк». 18.45 «Огневой рубеж». 19.20 Бياتлон. ЧЕ. Раубічы. Індывідуальная гонка. Женщины. 21.10 Хоккей. КХЛ. «Витязь» (Московская область) – «Динамо» (Мінск). 3-й период. 22.00 «На контроле президента». 22.30 «Спорт-центр». 22.40 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. Первый матч. «Атлетико» (Испания) – «Ювентус» (Италия). Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 00.55 «Наши новости». 06.10, 07.10, 08.10 «Наше утро». 09.10 «Жить здорово!». 10.20, 11.10 «Детективы». 11.50 «Модный приговор». 13.10 «Аромат шиповника». 15.00 «Давай поженемся!». 16.20 «Мужское/женское». 17.25, 18.20 «На самом деле». 18.55 «Удача в придачу!» с «Евроопт».. 19.00 «Пусть говорят».

13.00 Тенніс. WTA. Дубай. ¼ фінала. 15.00 «Овертайм». 15.30 Бياتлон. ЧЕ. Раубічы. Прэв'ю. 15.55 Бياتлон. ЧЕ. Раубічы. Супермикст. 16.55 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/8 фінала. «Атлетіко» (Іспанія) – «Ювентус» (Італія). 18.45 «Спорт-центр». 18.55 Бياتлон. ЧЕ. Раубічы. Смешанная эстафета. 20.25 Футбол. Ліга Европы УЕФА. Прэв'ю. 20.50 Футбол. Ліга Европы УЕФА. 1/16 фінала. «Арсенал» (Англія) – БАТЭ (Беларусь). 22.50 Футбол. Ліга Европы УЕФА. 1/16 фінала. Ответный матч (в перерыве – «Спорт-центр»).

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 01.20 «Наши новости». 06.10, 07.15, 08.15 «Наше утро». 07.10, 08.10 «Тревожная кнопка». 09.10 «Жить здорово!». 10.20, 11.10 «Детективы». 11.50 «Модный приговор». 13.10 «Аромат шиповника». 15.00 «Давай поженемся!». 16.20, 00.30 «Мужское/женское». 17.25, 18.20 «На самом деле». 18.55 «Удача в придачу!» с «Евроопт». Дневник.

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России». 09.40 «Тайны Беларуси». 10.45 «Плюс минус». 11.00, 14.00, 20.00 «Вести». 11.25 «О самом главном». 12.35, 14.30 «Кузнечики». Х/ф. 13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь». 15.35 «60 минут». 17.00 «Вести. Местное время». 17.25 «Судьба человека». 18.35 «Андрей Малахов. Прямой эфир». 20.40 «Склифосовский». 22.30, 23.10 «Кто против?». 00.40 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз». 06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня». 06.10 «Белорусы». 06.40 «Специальный репортаж». 07.10 «Поедем, поедим!». 08.05 «Мухтар. Новый след». 09.40 «Наши». 10.20 «Жди меня». 11.10 «Крутая история». 11.55 «Прокурорская проверка». 13.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие». 14.00 «Шериф». 14.55, 16.30 «Морские дьяволы». 17.10 «ДНК».

21.10 «Гадалка». 22.10 «Убойная сила». 00.00 «Афганистан».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России». 11.00, 14.00, 20.00 «Вести». 11.25 «О самом главном». 12.35, 14.30, 20.40 «Склифосовский». 13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь». 15.35 «60 минут». 17.00 «Вести. Местное время». 17.25 «Судьба человека». 18.35 «Андрей Малахов. Прямой эфир». 22.30, 23.10 «Кто против?». 00.40 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз». 06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня». 06.10 «Белорусы». 06.40 «Специальный репортаж». 07.10 «Еда живая и мертвая». 08.05 «Мухтар. Новый след». 09.40, 22.35 «ЧП.by». 10.20 «Москва. Три вокзала». 11.55 «Прокурорская проверка». 13.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие». 14.00 «Шериф». 14.55, 16.30 «Морские дьяволы».

20.00 «Время». 21.10 «Гадалка». 22.10 «Убойная сила». 00.00 «Афганистан». 07.00 «Утро России». 11.00, 14.00, 20.00 «Вести». 12.00 Ежегодное послание президента РФ Владимиру Путину Федеральному Собранию. 13.00, 14.30, 20.40 «Склифосовский». С. 13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь». 15.45 «60 минут». 17.00 «Вести. Местное время». 17.25 «Судьба человека». 18.35 «Андрей Малахов. Прямой эфир». 22.30, 23.10 «Кто против?». 00.40 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз». 06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня». 06.10 «Белорусы». 06.40 «Специальный репортаж». 07.10 «Чудо техники». 08.05 «Мухтар. Новый след». 09.40, 22.35 «ЧП.by». 10.20 «Москва. Три вокзала». 11.55 «Прокурорская проверка». 13.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие». 14.00 «Шериф».

19.00 «Пусть говорят». 20.00 «Время». 21.10 «Марков. Ничего личного». 21.40 «Гадалка». 22.40 «Убойная сила». 00.35 «Афганистан».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России». 11.00, 14.00, 20.00 «Вести». 11.25 «О самом главном». 12.35, 14.30, 20.40 «Склифосовский». С. 13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь». 15.35 «60 минут». 17.00 «Вести. Местное время». 17.25 «Судьба человека». 18.35 «Андрей Малахов. Прямой эфир». 22.30, 23.10 «Кто против?». 00.40 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз». 06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня». 06.10 «Белорусы». 06.40 «Специальный репортаж». 07.10 «НашПотребНадзор». 08.05 «Мухтар. Новый след». 09.40, 22.35 «ЧП.by». 10.20 «Москва. Три вокзала». 11.55 «Прокурорская проверка». 13.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие». 14.00 «Шериф».

18.10, 19.55 «Невский. Проверка на прочность». 19.40 «Сегодня. Главное». 20.50 «Пять минут тишины». 22.35 «ЧП.бу». 23.00 «Чужое лицо».

СТВ

05.30 «Большой город». 06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа». 06.10, 20.15 «Минщина». 06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения». 09.05 «В последний момент». 09.25 «Неделя». 10.40 «Добро пожаловать!». 11.10, 23.00 «Загадки человечества». 12.40, 23.35 «Самые шокирующие гипотезы». 13.45 «Живая тема». 13.50, 16.50 «Ночные ласточки». 19.55, 22.55 «СТВ-спорт». 20.05 «Столичные подробности». 20.30 «Меч». 22.05 «Смотреть всем!». 00.20 «Документальный спецпроект».

Мир

06.00, 10.10 «Оттепель». 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 00.00 «Новости». 13.15 «Зал суда. Битва за деньги». 14.10, 01.30 «Дела семейные. Битва за будущее».

17.10 «ДНК». 18.10, 19.55 «Невский. Проверка на прочность». 19.40 «Сегодня. Главное». 20.50 «Пять минут тишины. Возвращение». 23.00 «Чужое лицо».

СТВ

05.30 «Центральный регион». 06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа». 06.10, 20.15 «Минщина». 06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения». 09.10, 23.00 «Загадки человечества». 10.40, 20.30 «Меч». 12.25 «В последний момент». 12.35, 23.45 «Самые шокирующие гипотезы». 13.45 «Живая тема». 15.35, 16.50 «Ночные ласточки». 19.55, 22.55 «СТВ-спорт». 20.05 «Столичные подробности». 22.05 «Смотреть всем!». 00.30 «Документальный проект». 01.15 «Вкус убийства».

Мир

06.00, 10.10 «Оттепель». 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 00.00 «Новости». 13.15 «Зал суда. Битва за деньги». 14.10, 01.30 «Дела семейные. Битва за будущее».

14.55, 16.30 «Морские дьяволы». 17.10 «ДНК». 18.10, 19.55 «Невский. Проверка на прочность». 19.40 «Сегодня. Главное». 20.55 «Отставник». Х/ф. 23.00 «Чужое лицо».

СТВ

05.30 «Неделя спорта». 06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа». 06.10, 20.15 «Минщина». 06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения». 09.10 «Минск и минчане». 09.40, 23.00 «Загадки человечества». 10.40, 20.30 «Меч». 12.25 «В последний момент». 12.35

ПЯТНИЦА, 22 ФЕВРАЛЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 02.05 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 18.15 «Зона Х».
09.10 «След». Сериал.
10.45, 12.10, 18.40, 19.20 «Вольная грамота». Сериал.
13.05 «Детский доктор».
13.35 «День в большом городе».
14.35, 15.25 «Идеальный враг». Сериал.
15.15, 18.00 «Новости региона».
17.05 «Сваты-4». Сериал.
21.00 «Панорама».
21.50 «Клуб редакторов».
22.30 «Выбирая судьбу». Сериал.
02.25 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Включайся!».
09.00, 17.30 «Тэлебарометр».
09.05, 20.05 «Слепая». Док.сериал.
10.05, 21.00 «Человек-невидимка».
11.05, 17.35 «Следствие любви». Сериал.
12.50 «Самара-2». Сериал.
13.40 «Верю не верю».
14.40 «Близнецы».
15.40 «Ничего себе нюз».
15.45, 00.10 «Пин. код».
16.35 «Муж напрокат».
19.15 «Орел и решка. Кругосветка».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
22.05 «Битва экстрасенсов. 18-й сезон».

Беларусь 3

07.00 «Дабаранак».
07.35, 15.05 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 20.15 «Навіны культуры».
08.25, 18.30 «Майстар і Маргарыта». Серыял.
09.15, 16.55 «Валянцін і Валянціна». М/ф.
10.45 «Я хачу гэта ўбачыць!».
11.10 «Майстры і куміры».
12.20, 20.30 «Гэты дзень».

12.25, 19.20 «Спецназ Другой сусветнай».
13.00, 21.45 «Жукаў». Серыял.
14.00 «Партизаны».
14.25, 21.05 «Апошні дзень».
15.30 «Сілы веры».
16.00 «Госці «Славянскага базару».
20.00 «Архітэктура Беларусі».
20.40 «Калыханка».
22.35 «Час кіно».
22.45 «Станаўленне».
23.05 «Крыло матылька».
23.25 «Каля акна».

Беларусь 5

07.00, 13.00 Футбол. Лига Европы УЕФА. 1/16 финала. Ответный матч.
08.55 Футбол. Лига Европы УЕФА. 1/16 финала. Ответный матч. «Арсенал» (Англия) – БАТЭ (Беларусь).
10.55 Волейбол. Лига чемпионов. Женщины. «Минчанка» (Беларусь) – «Канны» (Франция).
15.00 Теннис. WTA. Будапешт. ¼ финала. Дубай. ½ финала.
18.20 «Мир английской премьер-лиги».
18.50 «Фактор силы».
19.20 Хоккей. КХЛ. «Йокерит» (Хельсинки) – «Динамо-Минск» (в перерывах – «Спорт-центр»);
21.45 Футбол. Лига Европы УЕФА. 1/16 финала. Ответные матчи. Обзор.
22.45 Самбо. Открытый чемпионат Беларуси на призы президента.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 01.10 «Наши новости».
06.10, 07.10, 08.10 «Наше утро».
09.10 «Жить здорово!».
10.20, 11.10 «Детективы». Сериал.
11.50 «Модный приговор».
13.10 «Аромат шиповника». Сериал.
15.00 «Мужское/женское».
16.20, 00.50 «Тревожная кнопка».
16.40, 18.20 «Вокруг смеха».
18.55 «Удача в придачу!» с

«Евроопт». Дневник.
19.00 «Поле чудес».
20.00 «Время».
21.10 «Голос. Дети». Новый сезон.
23.00 «Завтрак у папы». Х/ф.

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.25 «О самом главном».
12.35, 14.30 «Склифосовский». Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
15.35 «60 минут».
17.00 «Вести. Местное время».
17.25 «Судьба человека».
18.35 «Андрей Малахов. Прямой эфир».
20.40 «Бенефис Елены Воробей».
22.30, 23.10 «Кто против?».
00.40 «Выход в люди».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10 «Белорусы».
06.40 «Специальный репортаж».
07.10 «Таинственная Россия».
08.05 «Мухтар. Новый след». Сериал.
09.40, 22.35 «ЧП.бу».
10.20 «Москва. Три вокзала». Сериал.
11.55 «Прокурорская проверка».
13.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.00 «Шериф». Сериал.
14.55, 16.30 «Морские дьяволы». Сериал.
17.10 «ДНК».
18.10, 19.55 «Невский. Проверка на прочность». Сериал.
19.40 «Сегодня. Главное».
20.55 «Отставник-3». Х/ф.
23.10 «Чужое лицо». Сериал.

СТВ

05.35 «Всем по котуку».
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».

06.10, 20.15 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
09.10 «Специальный репортаж СТБ».
09.30, 23.00 «Загадки человечества».
10.40 «Меч». Сериал.
12.25 «Водить по-русски».
12.40, 23.45 «Самые шокирующие гипотезы».
13.45 «Живая тема».
14.45, 00.30 «Странное дело».
15.45, 16.50 «Диверсанты». Сериал.
19.55, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Столичные подробности».
20.30 «Добро пожаловать!».
21.45 «Документальный спецпроект».
01.20 «Вкус убийства». Сериал.

Мир

06.00 «Как в ресторане».
06.30 «Оса». Сериал.
08.30, 10.20 «Напарницы». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
10.10 «В гостях у цифры».
13.15 «Зал суда. Битва за деньги».
14.10 «Дела семейные. Битва за будущее».
15.05 «Дела семейные. Новые истории».
16.15 «Всемирные игры разума».
17.00, 18.00 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.20 «Невидимые герои Майдана».
19.55 «Неуловимые мстители». Х/ф.
21.40 «Новые приключения неуловимых». Х/ф.
23.30 «Корона Российской империи, или Снова неуловимые». Х/ф.
02.00 «Наше кино. История большой любви».
02.25 «Игра в кино».
03.00 «Александр Невский». Х/ф.
04.45 Мультифильм.
04.55 «Каменный цветок». Х/ф.

Россия Культура

06.30, 07.00, 07.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.00 «Новости культуры».
06.35 «Пешком...».
07.05 «Правила жизни».
07.35 «Легенды мирового кино».

08.05 «Сита и Рама». Сериал.
08.50, 16.40 «Отряд специального назначения». Сериал.
10.20 «60 дней». Х/ф.
11.45 «Пароль – Валентина Сперантова».
12.25 «Подземные дворцы для вождя и синицы».
13.05 «Не перестаю удивляться...». 100 лет со дня рождения Андрея Мылникова.
13.45 «Черные дыры. Белые пятна».
14.30 «С потолка». «Здуард Кочергин».
15.10 «Письма из провинции».
15.40 «Энигма. Захар Брон».
16.25 «Первые в мире».
17.50 «Открытый мастер-класс Давида Герингаса».
18.45 «Царская ложа».
19.45, 02.10 «Искатели».
20.35 «Линия жизни». 70 лет Александру Асмолову.
21.35 «Прощание славянки». Х/ф.
23.20 «2 Верник 2».
00.10 «Разомкнутый круг». Х/ф.

Белсат

07.00, 08.30, 13.00, 14.30, 19.50, 23.30 «Студия «Белсат»».
08.05, 14.05, 21.00, 00.35 «Аб'екты».
08.50, 14.50 «Анхэля». Рэпартаж.
09.05, 15.05 «Давайте разбирацца».
09.30 «Инспектар Бэнкс». Серыял.
10.15 «Belsat Music LIVE».
10.45 «Tóipici ад золка да змяркання». Д/ф.
11.30, 16.50 «Дэтэрмінатар». Серыял.
12.20 «Невядомая Беларусь: «Глыбокая змова». Д/ф.
15.30 «Свабоду не стрымаць». Д/ф.
17.35 «Всякошчы».
18.10 «Маю права».
18.35 «Кожны з нас».
19.30 «Вось так».
21.25, 01.05 «ПраСвет».
22.00 «1001 грам». М/ф.

ЗВЕЗДЫ
Юлия ВЫСОЦКАЯ:
«Минск, я тебя люблю!»

Актриса и телеведущая Юлия Высоцкая, жена известного режиссера Андрея Кончаловского, недавно вместе с мужем побывала в Беларуси и выложила на своем YouTube-канале ролик о Минске.

Юлия Высоцкая вспомнила свои студенческие времена, которые провела в Минске, выпила кофе в одном из кафе на улице Карла Маркса, зашла в Академию искусств и Купаловский театр, в котором когда-то работала.

Кстати, одно время голос Юлии Высоцкой звучал в метро – она объявляла станции.

«По тем временам это была очень хорошая подработка», – вспоминает актриса.

Прогуливаясь по центру Минска в районе ГУМа, Юлия Высоцкая призналась: когда была студенткой, частенько гуляла здесь вечером и заглядывала в окна чужих квартир.

«Я тогда жила в общежитии и мне очень хотелось, чтобы одно из этих окон было моим. Мне очень хотелось иметь свой дом...»

После прогулки по городу Высоцкая, сидя в одном из популярных ресторанов на улице Ленина, призналась: «Минск, я тебя люблю!»

«В каком-то смысле Минск – это мой город, я здесь училась, – говорит Юлия Высоцкая. – И

мне приятно, что меня здесь принимают за свою. Некоторые думают, что я здесь родилась и отсюда родом. Видимо, лентяя открыл Википедию...»

В Википедии, кстати, написано, что Высоцкая родилась в Новочеркасске,

среднюю школу окончила в Баку. А поступать приехала в Минск – на актерский факультет. Получив диплом Белорусской государственной академии искусств, она работала в Купаловском театре.

Даша ПАВЛОВСКАЯ.

СУББОТА, 23 ФЕВРАЛЯ

Беларусь 1

06.25 «Юнацы».
06.50, 21.45 «Домохозяин». Сериал.
08.25 «Кулинарная дипломатия».
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Маршрут построен».
09.50 «Здоровье».
10.45 «Истории спасения».
11.20, 12.10 «Любови целительная сила». Х/ф.
13.30 «Я знаю!».
15.15 «Країна».
15.45 «Воин – это призвание».
16.15 Торжественное собрание и праздничный концерт, посвященные Дню защитников Отечества и Вооруженных Сил Республики Беларусь.
18.10 «Единичка». Х/ф.
20.00 «Макаенка, 9».
21.00 «Панорама».
01.00 «Сваты-4». Сериал.
01.55 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Машины страшилки». Мультсериал.
07.25 «Кунг-фу панда: захватывающие легенды». Мультсериал.
08.45, 21.55 «Тэлебарометр».
08.50 «В поисках Немо». Мультфильм.
10.25 «Кто я?».
10.40 «Колейка в колееку».

11.15 «Камень, ножницы, бумага».
11.50 «Барышня-крестьянка».
12.45 «До свидания».
13.30, 00.05 «Когда мы дома-2».
14.00 «Слести мистера Бэнкса». Х/ф.
16.00 «Близнецы».
16.55 «Папа попла». Сериал.
18.40 «Снежные псы». Х/ф.
20.20 «Лара Крофт. Расхитительница гробниц». Х/ф.
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
22.05 «Миссия: невыполнима-2». Х/ф.

Беларусь 3

07.35 «Сила веры».
08.00, 14.50, 20.15 «Навіны культуры».
08.20, 15.05, 20.30 «Гэты дзень».
08.25 «Два капітаны». М/ф.
10.00 «Живая культура».
10.30 «Беларуская кухня».
10.55 «Я хачу гэта ўбачыць!».
11.20 «Спявае Беларусь».
12.10 «Дзяржаўная граніца». Серыял.
14.25 «Навукамания».
15.10 Юбилейный концерт Академичнага ансамбля песні і танца Узброеных сіл Рэспублікі Беларусь.
16.30 «Перахоп». М/ф.
17.55 «Апошні дзень».
18.35 «Паласаты рэйс». М/ф.
20.00 «Суразмоўцы».

20.40 «Калыханка».
21.05 «Служили два товарища». М/ф.
22.40 «Перазгарзка». Канцэрт народнага артыста Рэсіі Алёга Газманова.

Беларусь 5

06.50 Хоккей. КХЛ. «Йокерит» (Хельсинки) – «Динамо-Минск».
08.45 «Минская лыжня – 2019». Дневник.
09.15 «Тренировочный день».
09.45 «Большой спорт».
10.30 Бiatлон. ЧЕ. Раубичи. Превью.
10.55 Бiatлон. ЧЕ. Раубичи. Спринт. Мужчины.
12.20 Футбол. Лига Европы УЕФА. 1/16 финала. Ответные матчи. Обзор.
13.20 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
13.55 Бiatлон. ЧЕ. Раубичи. Спринт. Женщины.
15.20 Футбол. Чемпионат Англии.
«Бернли» – «Тоттенхэм» (в перерыве – «Спорт-центр»);
17.00 Волейбол. Открытый чемпионат России. Женщины. «Минчанка» – «Енисей» (Красноярск).
19.00 Фристайл. Этап Кубка мира. Раубичи. Мужчины. Женщины. Финалы.
20.20 Самбо. Открытый чемпионат Беларуси на призы президента.
22.10 «Спорт-центр».

22.20 Смешанные единоборства. UFC.

ОНТ

07.00, 09.00, 16.00 «Наши новости».
07.10 «Офицеры». Х/ф.
08.45 «Дело техники».
09.15 «А зори здесь тихие...». Х/ф.
11.20 «Экипаж». Х/ф.
14.10 «Завтрак у папы». Х/ф.
16.20 «100 имен Беларуси».
17.05 «Кто хочет стать миллионером?».
18.30 Концерт ко Дню защитника Отечества.
20.45 «Метеоид».
21.05 «Удача в придачу!» с «Евроопт». Дневник.
21.10 «Танки». Х/ф.
23.05 «Жена по совместительству». Х/ф.
00.50 «Янковский». К 75-летию великого актера.

РТР-Беларусь

07.00 «Утро Беларуси».
10.00 «Тайны Беларуси».
10.10, 20.00 «Вести».
11.25 «Любимые женщины Казановы». Сериал.
14.55 Большой юбилейный концерт, посвященный 90-летию Академического ансамбля песни и пляски им.А.В.Александрова.
16.20 «Выйти замуж за капитана». Х/ф.
18.05 «Офицеры». Х/ф.

19.45 «Плюс минус».
20.00 «Вести в субботу».
20.25 «Измайловский парк».
20.25 «Движение вверх». Х/ф.
00.15 «Экипаж». Х/ф.

НТВ-Беларусь

06.05 «Астропрогноз».
06.05 «Terra incognita. Беларусь неизвестная».
06.35 «Понять и обезвредить».
07.10 «Агент особого назначения». Сериал.
08.00, 10.00, 16.00 «Сегодня».
08.20 «ЧП.бу».
08.50 «Врачебные тайны плюс».
09.25Города Беларуси».
10.25 «Главная дорога».
11.05 «Еда живая и мертвая».
12.00 «Квартирный вопрос».
13.00 «НашПотребНадзор».
13.50 «Подеи, подеи!».
14.10 «Дружба особого назначения». Х/ф.
16.25 «Следствие вели...».
17.05 «Поедем, поедим».
18.00, 19.20 «Пес».
20.15 «Отставник. Один за всех». Х/ф.
22.05 «Отставник. Спаси врага». Х/ф.
23.40 «Квартирник НТВ у Маргулиса».

СТВ

06.20 «Живая тема».
07.55 «Афас».

08.15 «Самая полезная программа».
09.10 «Минтран».
10.00 «Минск и минчане».
10.35 «Центральный регион».
11.05 «Водить по-русски».
11.30, 13.45, 16.45 «Ночные ласточки». Сериал.
13.30, 16.30, 19.30 «24 часа».
19.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Диверсанты». Сериал.
20.10 «Документальный спецпроект».
23.50 «Пассажир без багажа». Сериал.

Мир

06.00 «Каменный цветок». Х/ф.
06.15 «Миллион вопросов о природе».
06.30 «Союзники».
07.05 «Такие разные».
07.35 «Секретные материалы».
08.05, 04.40 Мультфильмы.
08.55 «Ой, мамочки!».
09.25, 02.30 «Наше кино. Неувядающие. Олег Янковский».
10.00, 16.00, 19.00 «Новости».
10.15 «Как в ресторане».
10.45, 16.15 «Щит и меч». Сериал.
18.25, 19.15 «Неуловимые мстители». Х/ф.
20.20 «Новые приключения неуловимых». Х/ф.
22.05 «Корона Российской империи, или Снова неуловимые». Х/ф.

01.00 «Китайский сервис». Х/ф.
03.10 «Цирк». Х/ф.

Россия Культура

06.30 «Честь мундира».
07.15 «Прощание славянки». Х/ф.
08.40 Мультфильмы.
09.00 «Сита и Рама». Сериал.
10.30 «Телескоп».
11.00 «Идеальный муж». Х/ф.
12.30, 01.15 «Беличьи секреты».
13.25 Юбилейный концерт Государственного академического ансамбля народного танца имени Игоря Моисеева в Большом театре.
15.05 «Последнее пике».
15.45 «Небесный тихоход». Х/ф.
17.00 XII Зимний международный фестиваль искусств Юрия Башмета. Гала-концерт.
19.05 «Репортажи из будущего».
19.45 «Полеты во сне и наяву». Х/ф.
21.15 «Те, с которыми я... Олег Янковский. Pieta».
21.55 «Мифы и монстры».
22.40 «Человек в бьюике». Х/ф.
00.15 «Игры в джаз».
02.10 Мультфильмы для взрослых.
02.40 «Мировые сокровища».

Белсат

07.00 «Студия «Белсат»».
08.05, 21.00, 23.35 «Аб'екты».
08.30 «Кожны з нас».

09.25, 23.50 «ПраСвет».
10.00 «Инспектар Бэнкс». Серыял.
10.50 «Ліс Леон». Мультсериал.
11.00 «Прыгоды Ціку». Мультсериал.
11.15 «Чацвёра вушэй у пералеску». Мультсериал.
11.25 «Матыльда». Мультсериал.
11.35 «Ранча «Піковая сямёрка». Серыял.
12.00 «Блакітная планета-2». Серыял.
12.55 «Асабісты капітал».
13.15 «Мова нанова»: «Дзень роднай мовы».
13.40 «Маю права».
14.00 «Даты праўды: 26 жніўня 1933 года. Раформа беларускага правапісу».
14.15, 01.20 «Таямніца крэпасці шыфраў». Серыял.
15.05 «Карона каралёў». Серыял.
15.55 «1001 грам». М/ф.
17.25 «Беларускі свет».
17.50 «Над Нёмнам».
18.05 «Зона «Свабоды»».
18.45 «Ваенныя дзяўчаты». Серыял.
19.30 «Жонкі дэспатаў-2». Дак. серыял.
20.25 «Хай так TV».
21.15 «Belsat Music LIVE».
21.45 «Мёртвы сезон». М/ф.
00.25 «Забойства ляд вазера». Серыял.

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 24 ФЕВРАЛЯ

Беларусь 1

06.45 «Домохозяин». Сериал.
08.20 «Клуб редакторов».
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Арсенал».
09.45 «Зона Х. Итоги недели».
10.20 «Маршрут построен».
10.55, 12.35 «Сваты-4». Сериал.
12.10 «Новости. Центральный регион».
13.30 «Я знаю!».
15.15 «Твой город».
15.30 «Вокруг планеты».
16.15 «Eurovision. Итоги недели».
16.35 «Выбирая судьбу». Сериал.
20.40 «Навіны наадор'я».
21.00 «Главный эфир».
22.10 «Открытое окно». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Машины страшилки». Мультсериал.
07.25 «Как выйти замуж за короля». Х/ф.
08.45, 19.55 «Тэлебарометр».
08.50 «Чип и Дейл спешат на помощь». Мультсериал.
09.35 «Мир наизнанку. Непал».
10.35 «ЖаннаПоконь».
11.30 «Снежные псы». Х/ф.
13.05 «Миссия: невыполнима-2». Х/ф.
15.10, 23.35 «Орел и решка. Кругосветка».
16.05 «Папа попла».
17.45 «Битва экстрасенсов. 18-й сезон».
20.25 «Обмен женами – 2».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
22.05 «Третий лишний».
23.05 «Сиграй меня, если сможешь».

Беларусь 3

07.35 «Размаўляем па-беларуску».
08.00, 13.50, 20.15 «Навіны культуры».
08.20, 14.10, 20.30 «Гэты дзень».
08.25 «Служили два товарища». М/ф.
10.00 «Наперад у мінулае».
10.30 «Беларуская кухня».
10.55 «Нацыянальны хіт-парад».
11.50 «Перахоп». М/ф.
13.15 «Апошні дзень».
14.15 «Майстры і куміры».
15.05 Канцэрт ансамбля песні і танца «Спадчына» Палаца культуры г. Маладзечна.
15.45 «Два капітаны». М/ф.
17.20 «Дзяржаўная граніца». Серыял.
19.35 «Арт-гісторыі».
20.00 «Архітэктура Беларусі».
20.40 «Калыханка».
21.05 «Паласаты рэйс». М/ф.
22.30 «Залоскі на пальях».
22.55 «Майстарыя. Гісторыя аднаго мастака».

Беларусь 5

07.00 Самбо. Открытый чемпионат Беларуси на призы президента.
08.25 Теннис. WTA. Дубай. Финал.
10.30 Бiatлон. ЧЕ. Раубичи. Превью.
10.55, 23.05 Бiatлон. ЧЕ. Раубичи. Гонка преследования. Мужчины.
11.55 «Игры «на вырост»».
12.25 «Пит-стоп».
12.55, 23.50 Бiatлон. ЧЕ. Раубичи. Гонка преследования. Женщины.
13.50 Волейбол. Открытый чемпионат России. Женщины. «Минчанка» – «Енисей» (Красноярск).
15.25 Фристайл. Этап Кубка мира. Раубичи. Мужчины. Женщины.

Финалы.
16.50 Баскетбол. Квалификация к ЧЕ-2021. Мужчины. Беларусь – Швеция (в перерыве – «Спорт-центр»);
18.45 «Спорт-центр».
19.00 Гандбол. Лига чемпионов. «Вестерп» (Венгрия) – БГК им. Мешкова (Беларусь) (в перерыве – «Спорт-центр»);
20.40 «Итоги недели».
21.25 Фристайл. Международный турнир. Раубичи. Финалы.

ОНТ